

RECERCA ESCOLES CONFINADES

Informe 5. Els i les docents com a agents polítics

22/06/2020

Aina Tarabini i Judith Jacovkis

Amb la col·laboració d'Edgar Quilabert-Argudo per al processament de les dades

Per a citar l'informe es recomana fer servir el següent format:

Tarabini, A., Jacovkis, J. (2020). Recerca Escoles Confinades, Informe 5: Els i les docents com a agents polítics GEPS-UAB: Barcelona

Índex

1. Introducció.....	3
2. Els impactes del confinament des de la mirada docent.....	5
2.1. Els impactes del confinament sobre l'alumnat.....	5
2.2. Els impactes del confinament sobre el desenvolupament professional	15
3. Els posicionaments docents davant la política educativa en temps de confinament	38
3.1. Les mesures del Departament d'Educació segons els i les docents	38
3.2. Les veus docents sobre diferents mesures de política educativa	47
3.3. Posicionaments docents sobre la represa del curs al tercer trimestre	54

1. Introducció

Aquest és el cinquè informe de la #RecercaEscolesConfinades que impulsem des del GEPS-UAB. Tal com hem explicat als informes anteriors, la recerca es basa en una enquesta online que ha estat disponible des del 6 fins al 24 d'abril del 2020 i que han respost un conjunt de 2.777 docents de Catalunya.

Al primer informe van explicar els detalls de la mostra. En el segon informe ens van centrar en les dades de composició social, innovació pedagògica i ús de tecnologies dels centres educatius de la mostra. En el tercer informe vam explorar en els usos del temps i les formes d'abordar el teletreball dels i les docents durant el confinament, analitzant les seves vivències durant aquest període. En el quart vam analitzar els significats de fer escola des de la distància, aportant dades clau sobre com s'han pres les decisions educatives durant el temps de confinament, les formes de comunicació, les prioritats i les activitats educatives dels centres, entre altres qüestions. Tots els informes estan disponibles a: <https://geps-uab.cat/tercer-informe-recerca-escoles-confinades/>

En aquest informe, cinquè i últim, **analitzem la dimensió política de les accions educatives que s'han portat a terme durant el confinament**. És important tenir en compte que entenem la política educativa més com un procés que com un producte i que, com a tal, implica negociació, contestació i lluita entre diferents agents educatius i socials. Des d'aquest punt de vista, la política va més enllà d'una concepció restringida de *policy making* que es desenvolupa des de l'Administració. La política es troba a les institucions i a les aules, la fan el governs, i també les mestres i les famílies. Des d'aquest punt de vista, els i les docents són agents polítics fonamentals. Per això, l'informe s'estructura en dos grans apartats: en el primer analitzem la política des d'una dimensió micro i per tant, explorem com es posicionen els i les mestres respecte els impactes que ha generat el confinament i el tancament presencial de les escoles tant en les oportunitats educatives dels i les alumnes com en les seves pròpies oportunitats de desenvolupament professional. En el segon analitzem la política des d'una dimensió macro i, per tant, explorem com es posicionen els i les docents respecte les propostes del Departament d'Educació i altres propostes de política educativa que s'han fet durant aquest període.

Tal i com ja vam assenyalar a l'informe anterior, per interpretar les dades és important tenir en compte que **el qüestionari es va respondre majoritàriament durant el primer mes de confinament** i, per tant, durant un període que l'Administració Educativa va considerar com

‘no avaluable’. Amb l’inici del tercer trimestre el 13 d’abril del 2020 algunes de les tendències que s’identifiquen en aquest informe es poden haver reforçat i polaritzat.

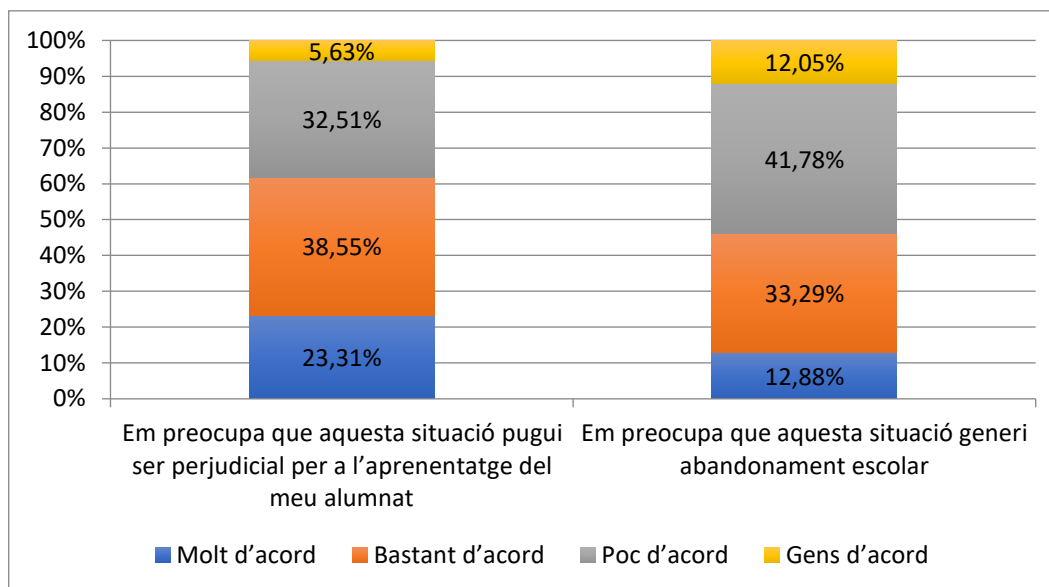
2. Els impactes del confinament des de la mirada docent

Tal i com hem avançat a la introducció d'aquest informe, en aquest apartat analitzarem com es posicionen els i les docents respecte els impactes que ha generat el confinament i el tancament presencial de les escoles tant en les oportunitats educatives de l'alumnat com en les seves oportunitats de desenvolupament professional. Entenem que els i les docents són els agents fonamentals de canvi i millora del sistema educatiu i, per això, copsar les seves mirades en vers els impactes del confinament té una importància cabdal

2.1. Els impactes del confinament sobre l'alumnat

- **Els resultats de l'enquesta posen de manifest que la majoria de docents (61.9%) estan preocupats perquè el confinament pugui ser perjudicial per l'aprenentatge del seu alumnat (23.3% molt d'acord i 38.5% bastant d'acord). En canvi, les opcions respecte els impactes del confinament sobre l'Abandonament Escolar Prematur (AEP) estan més dividides entre aquells que manifesten acord i desacord. En concret, un 46.2% dels docents afirma estar molt o bastant d'acord amb els potencials impactes negatius que pugui generar aquesta situació sobre l'AEP, mentre que 53.8% restant afirma estar poc o gens preocupat per aquesta qüestió.**

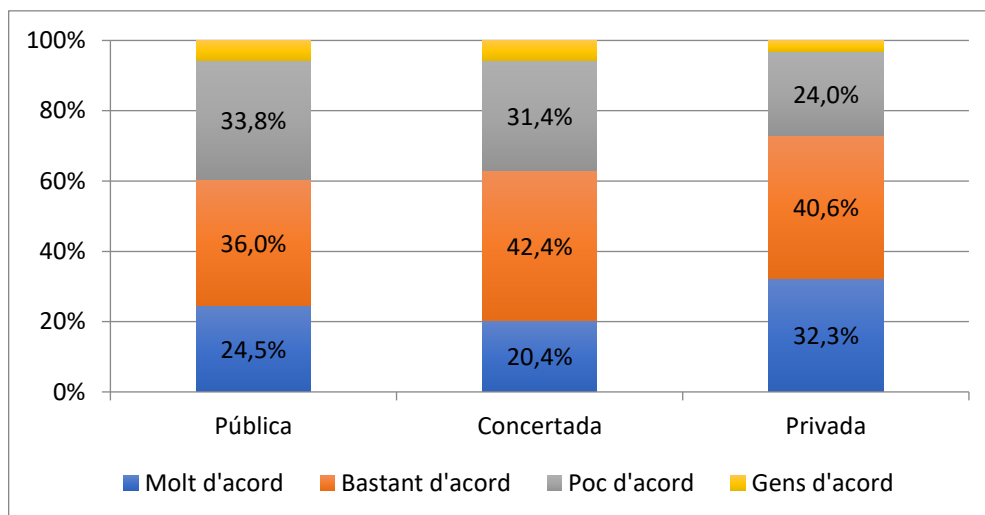
Gràfic 1. Preocupacions docents en vers els impactes del confinament sobre l'aprenentatge i l'AEP

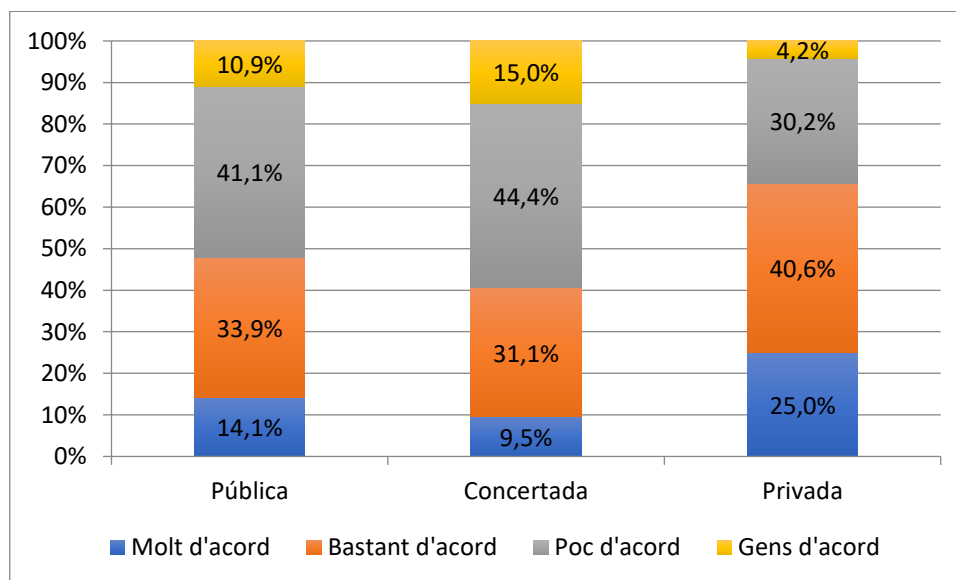
Aquestes tendències, però, es comporten de forma desigual en funció de les característiques dels centres educatius i de les seves famílies i alumnat:

- Pel que fa a la titularitat dels centres educatius, podem observar que **és als centres privats (que, com hem explicat a informes interiors, a la nostra mostra es componen majoritàriament de UEC, PFI i E2O) on hi ha major preocupació docent tant vers els impactes del confinament sobre l'aprenentatge (73% del total incloent les opcions de resposta de molt i bastant d'acord) com sobre l'AEP (65.6%)**. Aquesta preocupació s'explica, tal com hem demostrat a informes anteriors, per la major concentració d'alumnat en situació de vulnerabilitat social i educativa a aquest tipus de centres. Als centres públics i concertats la preocupació dels i les docents vers aquestes qüestions és bastant similar, tot i que les inquietuds respecte l'AEP són superiors a la pública (48% que inclou les respostes de molt i bastant d'acord) que a la concertada (40%).

Gràfic 2. Preocupació docent vers l'impacte del confinament sobre l'aprenentatge, segons titularitat

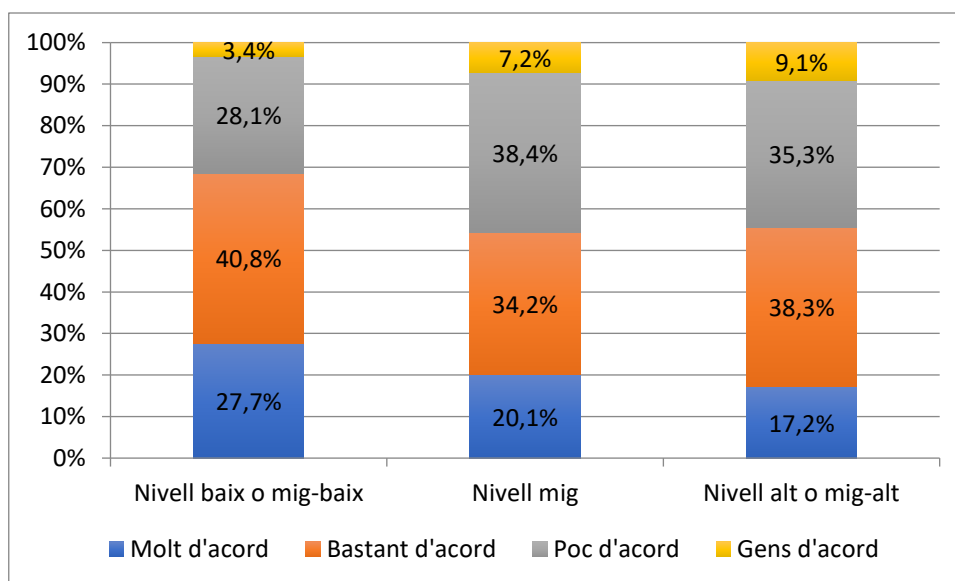
Gràfic 3. Preocupació docent vers l'impacte del confinament sobre l'AEP, segons titularitat

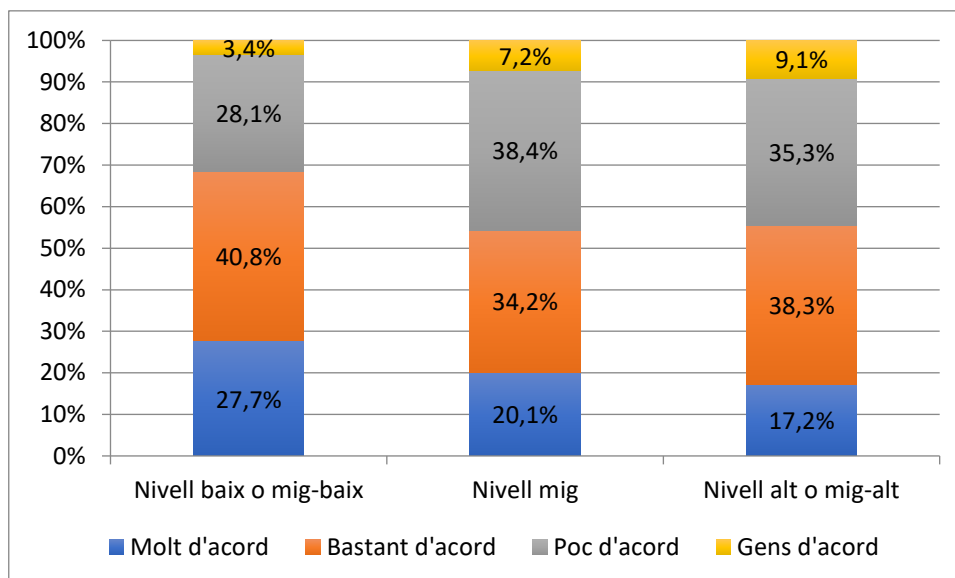
- Pel que fa a la composició social dels centres educatius els resultats de l'enquesta posen de manifest una tendència clara: **a major concentració d'alumnat de baix estatus socioeconòmic i cultural (ESC) als centres més preocupació docent vers els impactes perjudicials del confinament en termes d'aprenentatge i**

d'abandonament escolar . Com es pot observar al Gràfic 4 gairebé un 70% de docents que treballen a centres on la majoria de l'alumnat és d'estatus socioeconòmic baix o mig baix afirmen estar preocupats/des pels impactes del confinament en el seu aprenentatge (27.7% molt d'acord, 40.8% bastant). Aquest percentatge, en canvi, cau fins a una mica més del 50% quan l'estatus socioeconòmic de l'alumnat és alt o mig alt (17.2% molt d'acord, 38.3% bastant). Pel que a fa a la preocupació docent vers els potencials impactes del confinament en l'AEP la situació és similar (Gràfic 5): més d'un 50% de docents que treballen a centres educatius de major complexitat social afirmen estar preocupats/des per aquesta qüestió (17.4% molt d'acord i 37.5% bastant), mentre que aquest percentatge cau a una mica més del 30% quan els i les docents treballen en centres amb baixos nivells de complexitat social (6.6% molt d'acord i 25.7% bastant).

Gràfic 4. Preocupació docent vers l'impacte del confinament sobre l'aprenentatge, segons ESC de l'alumnat.

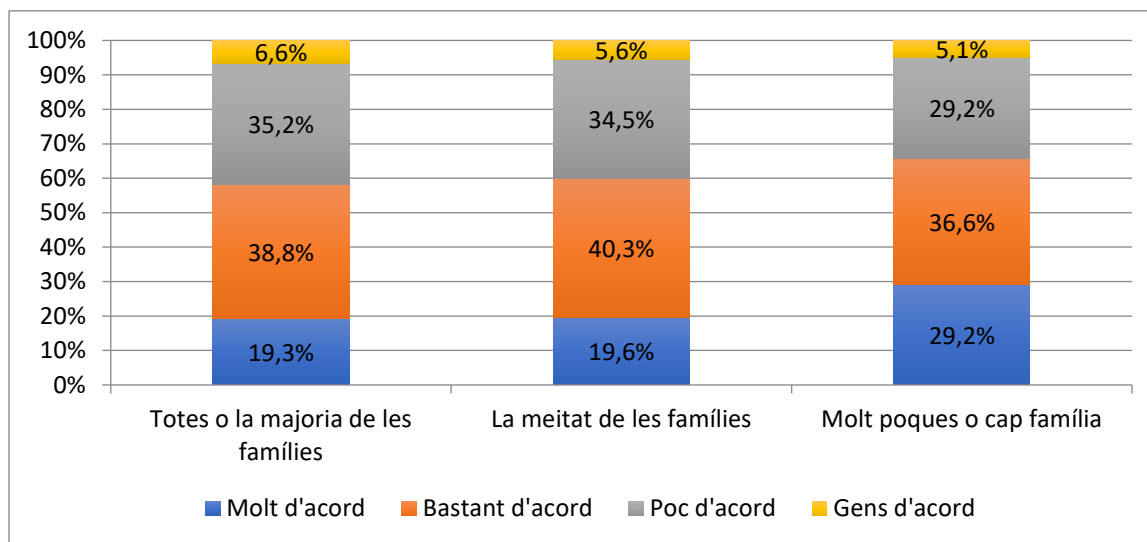

Gràfic 5. Preocupació docent vers l'impacte del confinament sobre l'AEP, segons ESC de l'alumnat

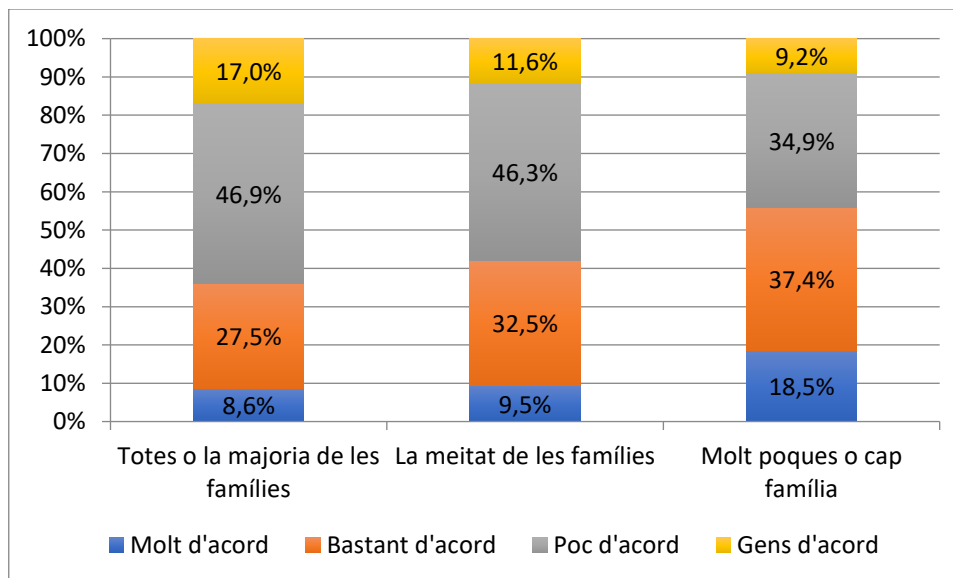

- La mateixa tendència s'observa quan ens fixem en el capital tecnològic familiar, especialment pel que fa a la disposició de més d'un ordinador a la llar. D'una banda, **a menys capital tecnològic familiar més preocupació docent vers els impactes del confinament sobre l'aprenentatge i el risc d'AEP de l'alumnat**. Com es pot observar (Gràfic 6) quan molt poques o cap de les famílies del centre disposen de més d'un ordinador a la llar la preocupació docent respecte l'aprenentatge de l'alumnat en confinament supera el 65% (29.2% molt d'acord i 36.6% bastant), en canvi quan totes o la majoria de famílies del centre disposen de més d'un ordinador a la llar aquest percentatge de preocupació segueix sent alt però cau a menys del 60% (19.3% molt d'acord i 38.8% bastant). La situació és més acusada pel que fa a la preocupació docent vers l'AEP: així, quan molt poques o cap família del centre disposa de més d'un ordinador a la llar, la preocupació docent respecte el risc d'AEP en confinament és de gairebé el 60% (18.5% molt d'acord i 37.4% bastant), mentre que quan la majoria o totes les famílies del centre disposen de més d'un ordinador a la llar, aquesta preocupació cau a menys del 40% (8.6% molt d'acord i 27.5% bastant).

Gràfic 6. Preocupació docent vers l'impacte del confinament sobre l'aprenentatge segons capital tecnològic familiar (accés de més d'un ordinador a la llar)

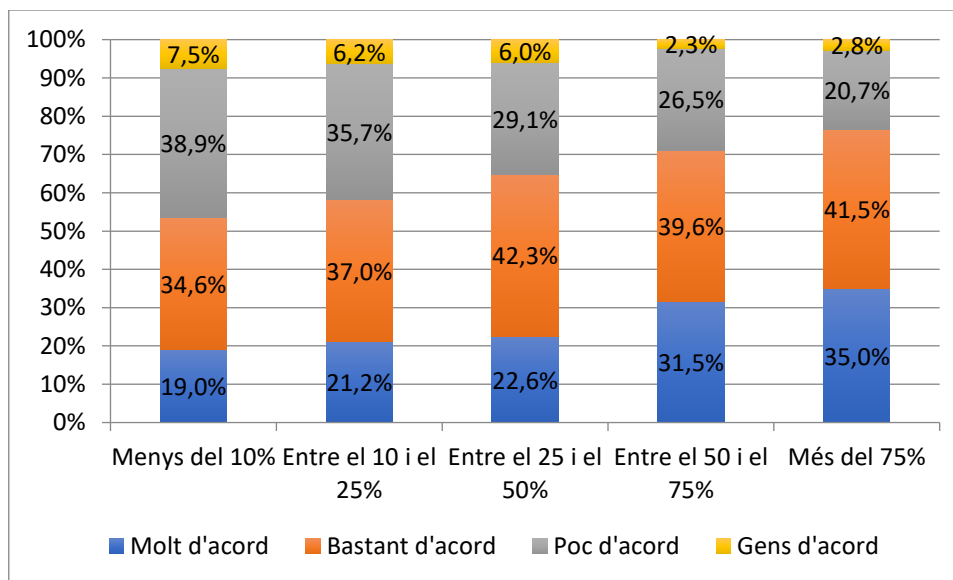
Gràfic 7. Preocupació docent vers l'impacte del confinament sobre l'AEP segons capital tecnològic familiar (accés de més d'un ordinador a la llar)

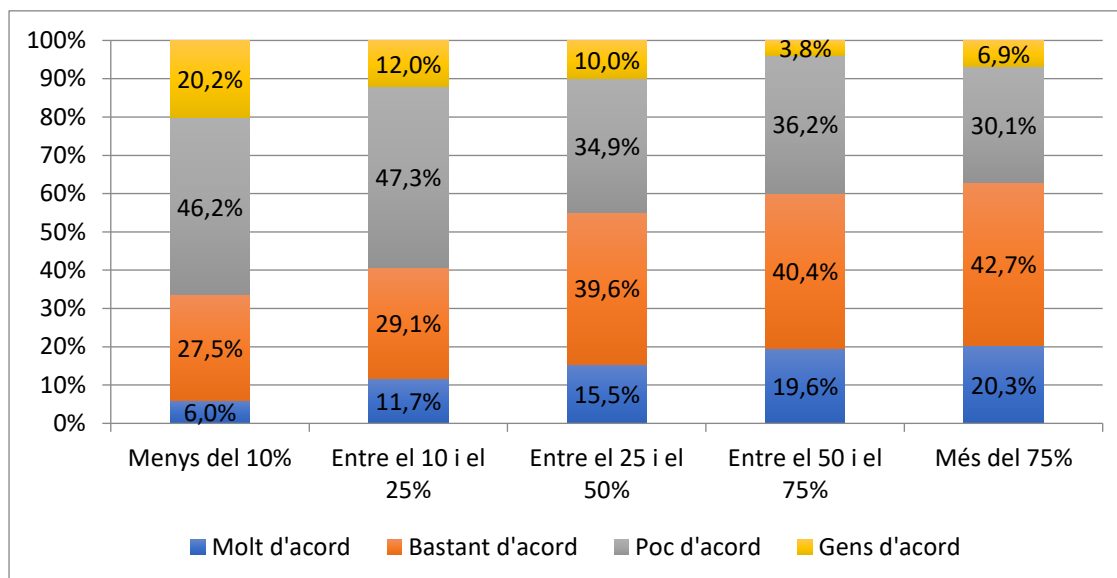
- La mateixa tendència que hem vist pel que respecta al perfil socioeconòmic cultural de l'alumnat dels centres es reproduïx quan ens fixem en l'origen del mateix. Així, i de forma diametralment oposada, quan més concentració d'alumnat d'origen estranger als centres més preocupació docent respecte els

impactes perjudicials del confinament en termes d'aprenentatge i d'abandonament escolar. D'una banda i pel que fa a l'aprenentatge, s'observa que quan els centres concentren més d'un 75% d'alumnat d'origen estranger, la preocupació docent vers l'aprenentatge de l'alumnat en temps de confinament representa gairebé un 80% (35% molt d'acord i 41.5% bastant); en canvi quan el percentatge d'alumnat d'origen estranger és inferior al 10% aquesta preocupació baixa a una mica més del 50% (19% molt d'acord i 34.6% bastant). D'altra i pel que fa a l'abandonament veiem que en els centres que concentren més d'un 75% d'alumnat d'origen estranger, més d'un 60% de docents està preocupat perquè la situació de confinament pugui augmentar el seu risc d'AEP (20.3% molt d'acord i 42.7% bastant); pel contrari, quan el percentatge d'alumnat d'origen estranger als centres és menor al 10%, el percentatge de preocupació docent vers aquesta qüestió cau a prop del 30% (6% molt d'acord i 27.5% bastant).

Gràfic 8. Preocupació docent vers l'impacte del confinament sobre l'aprenentatge segons origen de l'alumnat

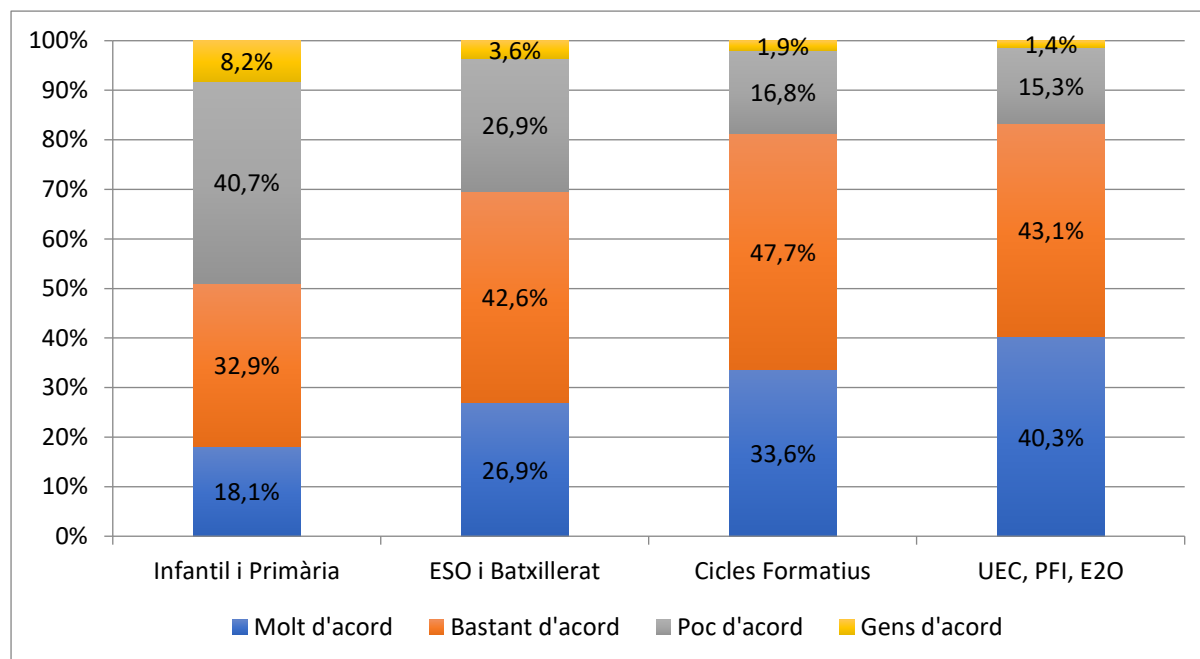
Gràfic 9. Preocupació docent vers l'impacte del confinament sobre l'AEP segons origen de l'alumnat

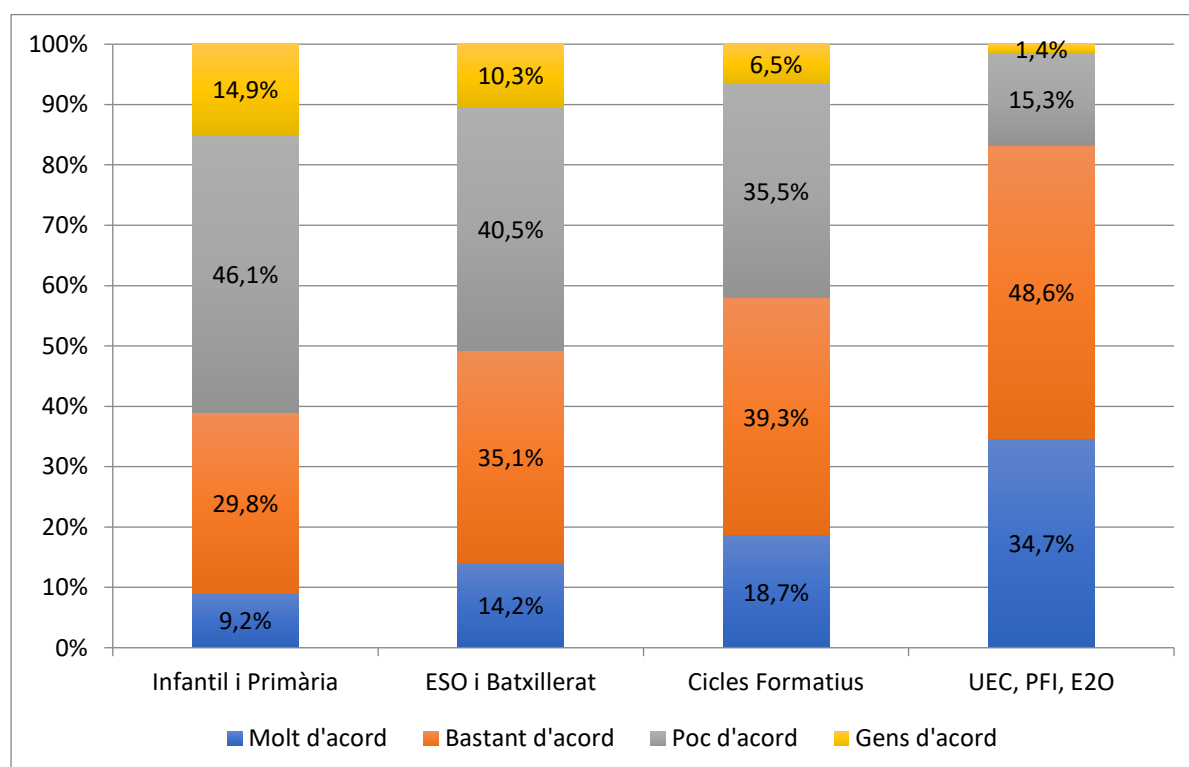
- Finalment, analitzem la percepció docent dels impactes del confinament sobre famílies i alumnat en funció del nivell educatiu que ofereixen els centres. Pel que fa a la preocupació docent vers els impactes del confinament sobre l'aprenentatge, les dades apunten a dos elements clau: d'una banda, **la preocupació docent vers la potencial pèrdua d'aprenentatge en confinament és molt major a l'etapa d'educació secundària que a l'educació infantil i primària**. Així, gairebé un 70% de docents d'ESO i Batxillerat (27% molt d'acord i 42,6% bastant) i més d'un 80% de docents de Cicles Formatius (34% molt d'acord i 47,7% bastant) afirmen estar preocupats/des per aquest tema. A Educació Infantil i Primària, en canvi, aquest percentatge cau fins al 51% (18% molt d'acord, 33% bastant). **Aquestes dades apunten a les falses dicotomies entre ensenyar i acompanyar segons etapes educatives que apuntàvem a l'Informe 4**. Tot i això, és especialment significatiu assenyalar que **l'elevada preocupació dels i les docents d'FP respecte la potencial pèrdua d'aprenentatge durant el temps de confinament apunta a les dificultats específiques per 'fer escola a la distància' en aquest tipus d'ensenyaments i indica els efectes especialment negatius del confinament sobre els i les estudiants d'aquesta modalitat formativa**. Així, resulta plausible

pensar que aquesta major preocupació pot estar vinculada amb les dificultats dels Cicles Formatius per adaptar el seu currículum i mantenir alhora el compliment de les exigències que marca la definició de cadascun dels mòduls formatius que els conformen. De fet, haver de fer -o d'adaptar- la Formació al Centre de Treball per a que els i les alumnes puguin completar la seva formació pot representar una dificultat afegida en aquesta etapa formativa. Pel que fa a la preocupació docent vers els potencials riscos d'AEP derivats del confinament, les dades posen de manifest tres grans elements: 1) Tot i que a Educació Infantil i Primària la preocupació docent vers aquesta qüestió és lògicament inferior que a l'etapa d'educació secundària –no oblidem que l'educació és obligatòria fins als 16 anys i que, per tant, els riscos d'AEP es concentren a les etapes d'ESO i especialment d'educació secundària postobligatòria- **gairebé un 40% (9.2% molt d'acord i 29.8% bastant) dels docents d'Educació Infantil i Primària afirmen estar preocupats/des pels potencials impactes del confinament sobre l'abandonament escolar del seu alumnat.** Això apunta a riscos clau de desvinculació educativa que el confinament pot estar agreujant. 2) Dins l'educació secundària **és molt major la preocupació docent vers els impactes del confinament sobre l'AEP als Cicles Formatius (58% incloent opcions de resposta de molt i bastant d'acord) que no pas a ESO i Batxillerat (49.3%).** Si l'AEP abans del confinament ja es concentrava especialment a la FP, aquesta dada torna a demostrar els efectes especialment perjudicials del confinament sobre aquesta etapa educativa. 3) **El major percentatge de preocupació docent respecte els impactes del confinament sobre l'AEP és sense cap mena de dubte als centres que ofereixen UEC, PFI i E2O (amb més d'un 80% de respostes incloent els molt i bastant d'acord).** Com ja hem assenyalat en altres informes, aquesta dada mostra l'extremada vulnerabilitat que pateixen aquests tipus de centres i el seu alumnat; una vulnerabilitat reforçada per la situació de confinament i que, per tant, haurà de ser objecte prioritari de política educativa.

Gràfic 10. Preocupació docent vers l'impacte del confinament sobre l'aprenentatge segons nivell educatiu

Gràfic 11. Preocupació docent vers l'impacte del confinament sobre l'AEP segons nivell educatiu

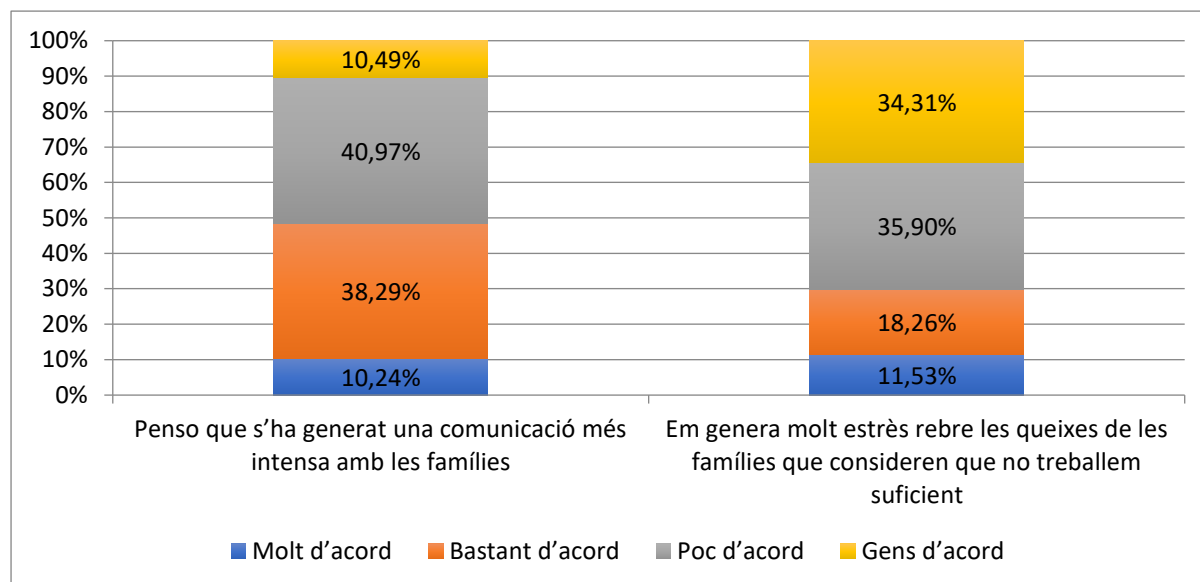
2.2. Els impactes del confinament sobre el desenvolupament professional

El tancament de les escoles presencials a causa de la COVID-19 i la continuïtat de l'activitat educativa a la distància fa que sigui imprescindible preguntar-se com ha afectat aquesta situació a la tasca docent i a les possibilitats de desenvolupament professional. Per a fer-ho, ens fixem en tres dimensions d'anàlisi: les relacions amb les famílies durant el confinament, les relacions dins els equips docents i els potencials impactes sobre els processos pedagògics.

Percepcions docents sobre els impactes del confinament en les relacions família escola

- Pel que fa a les relacions amb les famílies, l'opinió dels i les docents enquestats està bastant dividida entre aquells que afirmen que durant el temps de confinament s'ha generat una comunicació més intensa amb les famílies (48.5% incloent els que estan molt i bastant d'acord) i aquells que afirmen que no (51.46%). És més, gairebé un 30% dels docents afirmen sentir-se estressats/des per les queixes de famílies que consideren que no han treballat prou durant el confinament. Aquestes dades són molt rellevants perquè apunten un possible 'trencament' dels vincles i les relacions de confiança entre família i escola que poden estar explicant bona part del 'conflicte' sobre l'obertura de centres que s'ha generat durant la desescalada i que, alhora, poden condicionar les decisions, pràctiques i relacions entre escola i família en el futur immediat.

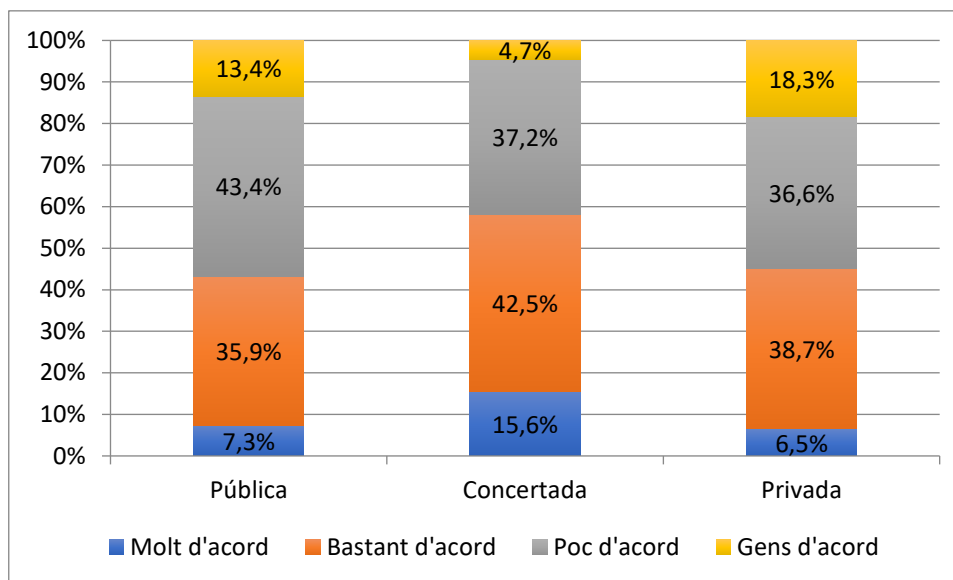
**Gràfic 12. Percepcions docents sobre els impactes del confinament en les relacions
família escola**

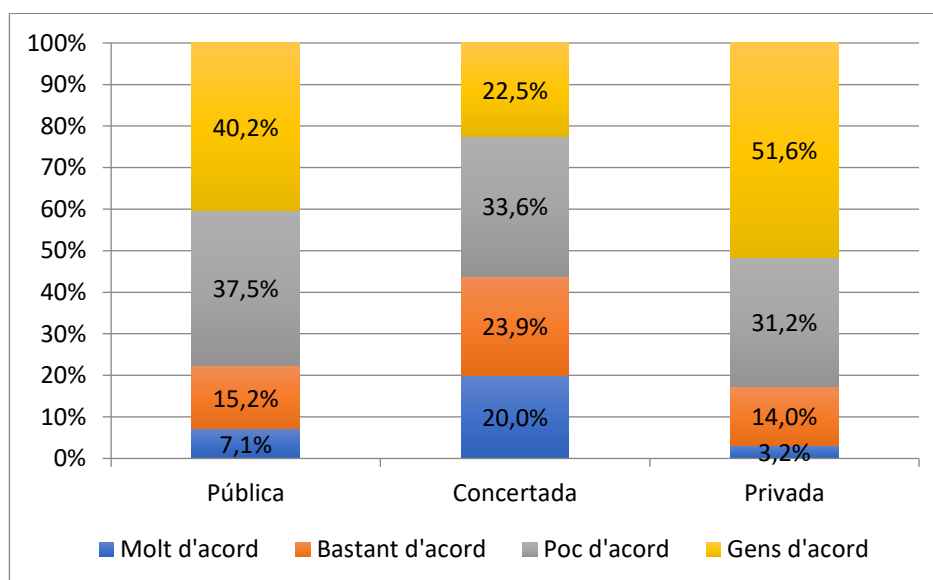
Les relacions de famílies i escoles durant el confinament, no obstant això, no s'expressen igual en tots els contextos, sinó que estan profundament marcades per les característiques dels centres, les famílies i l'alumnat.

- D'una banda, i pel que respecta a la titularitat dels centres educatius, **les dades posen de manifest que el percentatge de docents que considera que s'ha generat una comunicació més intensa amb les famílies durant el confinament és molt superior als centres concertats (58% incloent opcions de resposta de molt i bastant d'acord) que als públics (43.2%) i als privats (45.2%).** Cal tenir en compte, però, que **és també a l'escola concertada on s'acumula el major percentatge de queixes de les famílies per la tasca docent durant el confinament.** Així, més d'un 40% de docents de l'escola concertada afirma sentir-se estressat/ada per les queixes que rep per part de les famílies (20% molt d'acord i 24% bastant), mentre que aquest percentatge disminueix fins una mica més del 20% a la pública (7,1% molt d'acord, 15.2% bastant) i fins un 17% a la privada (3.2% molt d'acord, 14 bastant).

Gràfic 13. Valoracions docents sobre l'impacte del confinament en la creació d'una comunicació més intensa amb les famílies, segons titularitat

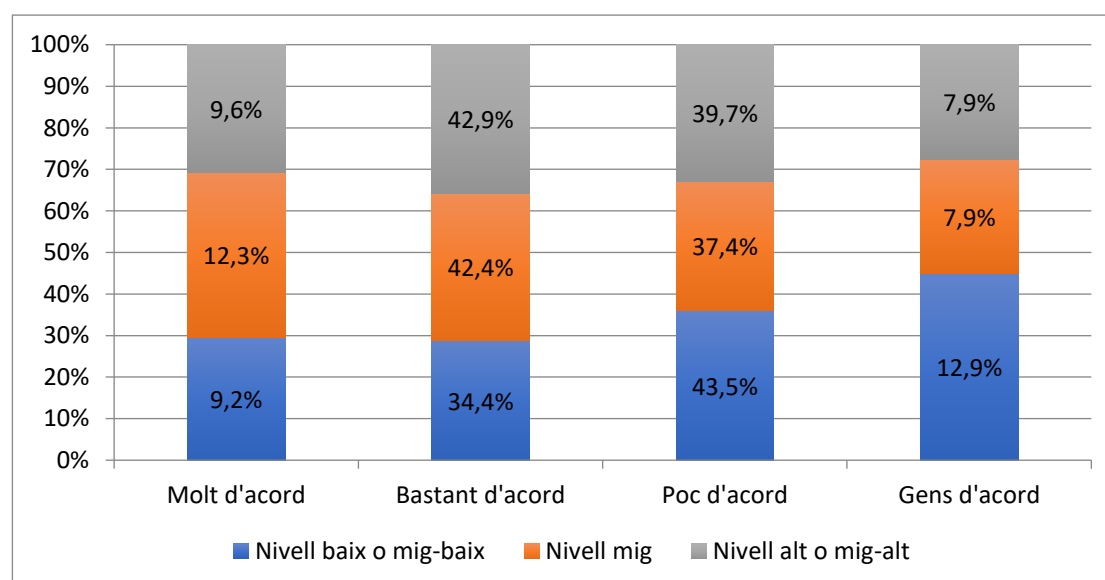
Gràfic 14. Sensació d'estrès per les queixes de les famílies en vers el treball docent durant el confinament, segons titularitat

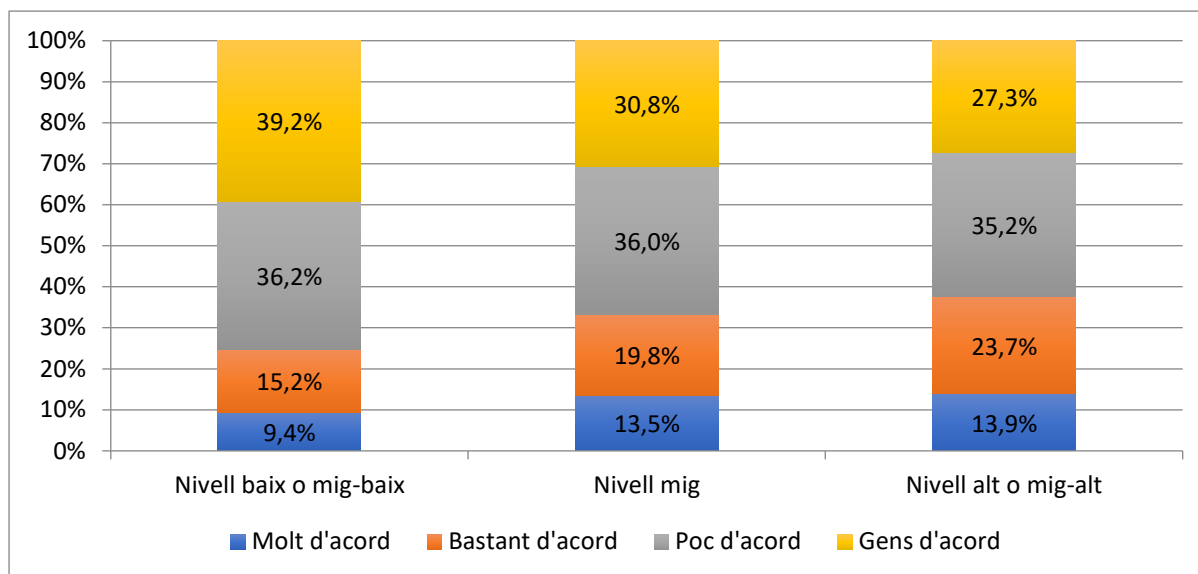
- D'altra banda i pel que fa a la composició social dels centres educatius, les dades posen de manifest que **en entorns de menor complexitat social, i segons la percepció docent, s'ha generat una comunicació més intensa amb les famílies**

durant el temps de confinament. Així, quan el nivell socioeconòmic de l'alumnat del centre és alt o mig-alt més d'un 50% de docents (9.6% molt d'acord, 23% bastant) afirma que s'ha intensificat la comunicació amb les famílies durant el temps que no s'ha pogut fer escola presencial, mentre que aquest percentatge cau a una mica més del 40% (9.2% molt d'acord, 34.4% bastant) quan el nivell socioeconòmic de l'alumnat del centre és baix o mig baix. Així mateix, **es posa de manifest que a major estatus socioeconòmic i cultural de l'alumnat del centre, més queixes familiars vers la tasca docent durant el confinament.** Com es pot veure al Gràfic 16, gairebé un 40% de docents que treballen a centres on el nivell socioeconòmic de l'alumnat és majoritàriament alt o mig alt afirmen sentir-se estressats per les queixes familiars durant aquest període, mentre que aquest percentatge cau al menys del 25% quan els alumnes dels centre són majoritàriament de nivell socioeconòmic baix o mig baix. Així, **en aquest cas es mostra que són precisament aquelles famílies que es troben en una millor posició socioeconòmica les que despleguen més estratègies de comunicació i de pressió sobre els centres educatius.** De fet, les dades evidencien una relació paradoxal entre comunicació i malestar traduït en queixes ja que, mentre que augmenta la primera, també ho fan les segones, quan intuïtivament es podria pensar que és a la inversa.

Gràfic 15. Valoracions docents sobre l'impacte del confinament en la creació d'una comunicació més intensa amb les famílies, segons ESC.

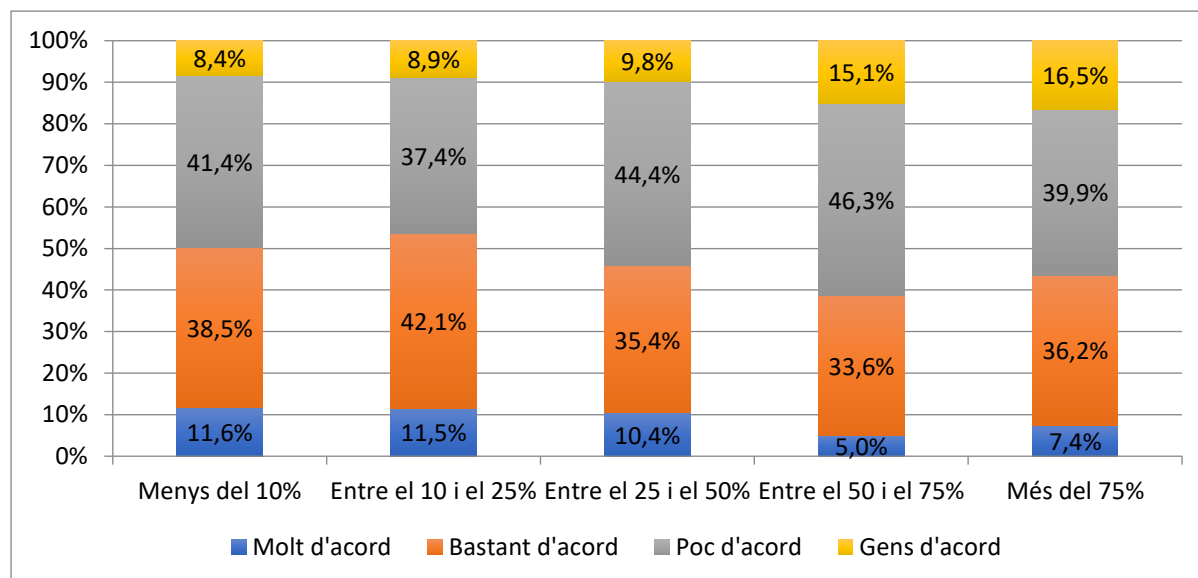

Gràfic 16. Sensació d'estrès per les queixes de les famílies vers el treball docent durant el confinament, segons ESC

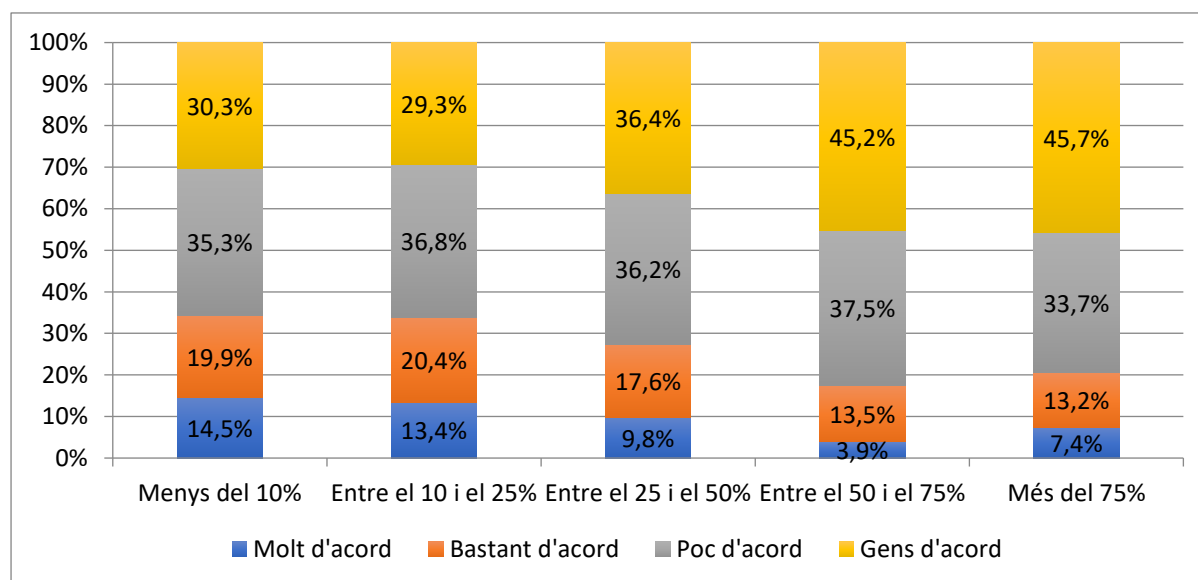

- Si ens fixem ara en l'origen de l'alumnat veiem que aquest també afecta les relacions entre escoles i famílies durant el confinament. Així, a menor concentració d'alumnat d'origen estranger als centres més percepció docent d'una major comunicació amb les famílies durant el temps de confinament. Com es pot veure al Gràfic 17, quan els centres tenen menys d'un 10% d'alumnat d'origen estranger un 50% dels docents afirma que s'ha incrementat la comunicació amb les famílies (11.6% molt d'acord i 38.5% bastant), mentre que quan escolaritzen entre un 50% i un 75% d'alumnat d'origen estranger, aquest percentatge cau a menys del 40% (5% molt d'acord, 33.6% bastant). Així mateix, **les queixes de les famílies vers la tasca docent durant el confinament són majors als centres que concentren menys alumnat d'origen estranger**. Com es pot veure al Gràfic 18 gairebé un 35% de docents que treballen a centres amb menys d'un 10% d'alumnat d'origen estranger afirmen sentir-se estressats/des per les queixes familiars (14.5% molt d'acord i 20% bastant), mentre que aquest percentatge cau a menys del 20% quan els docents treballen a centres que concentren entre el 50% i el 75% d'alumnat d'origen estranger (4% molt d'acord i 13.5% bastant).

Gràfic 17. Valoracions docents sobre l'impacte del confinament en la creació d'una comunicació més intensa amb les famílies, segons origen de l'alumnat

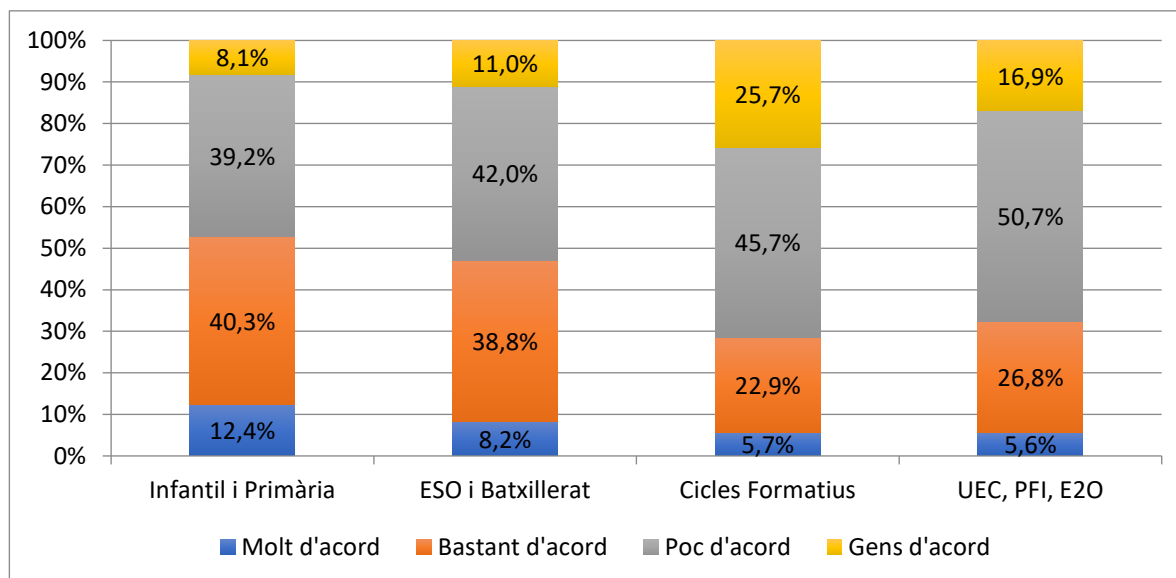
Gràfic 18. Sensació d'estrès per les queixes de les famílies vers el treball docent durant el confinament, segons ESC

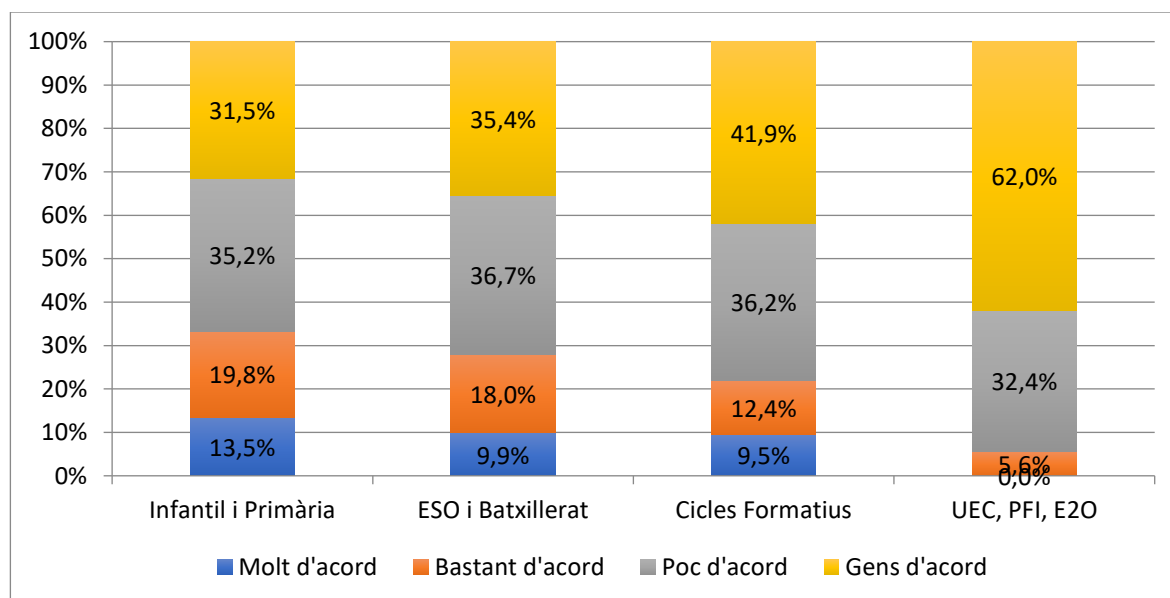
- La relació dels centres educatius i les famílies durant el temps de confinament varia també en funció de les etapes educatives. Les principals tendències que s'observen són les següents: 1) **d'una banda, segons l'opinió docent, a Educació Infantil i Primària ha estat més intensa la comunicació amb les famílies que a la resta**

d'etapes educatives (52.7% de mestres d'Infantil i Primària i estan molt o bastant d'acord; 47% de docents d'ESO i Batxillerat, 28.6% de Cicles Formatius i 32.4% de UEC, PFI o E2O). 2) D'altra banda, segons la percepció docent, **ha estat major la comunicació entre escoles i famílies durant el temps de confinament a l'ESO i a Batxillerat que no pas als Cicles Formatius** (amb una diferència de gairebé 20 punts en relació als primers). De fet, en aquesta etapa educativa és quant menor ha estat la comunicació amb famílies durant el temps de confinament, fins i tot per sota de les UEC, PFI i E2O. Pel que fa a la sensació d'estrès docent per les queixes familiars rebudes durant el temps de confinament s'observen dues tendències: 1) d'una banda, **el percentatge de docents de UEC, PFI i E2O que afirmen sentir-se estressats per aquesta qüestió és molt petit** (menys del 6% sumant aquells que afirmen estar molt i bastant d'acord). Aquesta dada pot apuntar, tal i com suggerien les dades analitzades a l'Informe 4, que el vincle familiar amb l'alumnat d'aquesta etapa formativa és ja feble en condicions de 'normalitat'. 2) d'altra banda, a la resta d'etapes educatives, el percentatge de docents que afirma sentir-se estressat per les queixes docents durant el confinament es situa al voltant del 30% (33.3% a Infantil i Primària incloent molt i bastant d'acord; 28% a ESO i Batxillerat; i 22% a Cicles Formatius). Aquestes dades poden apuntar a l'elevat nivell d'exposició que els docents han viscut durant aquesta etapa i a la situació d'incertesa en la que s'han trobat les famílies.

Gràfic 19. Valoracions docents sobre l'impacte del confinament en la creació d'una comunicació més intensa amb les famílies, segons nivell educatiu

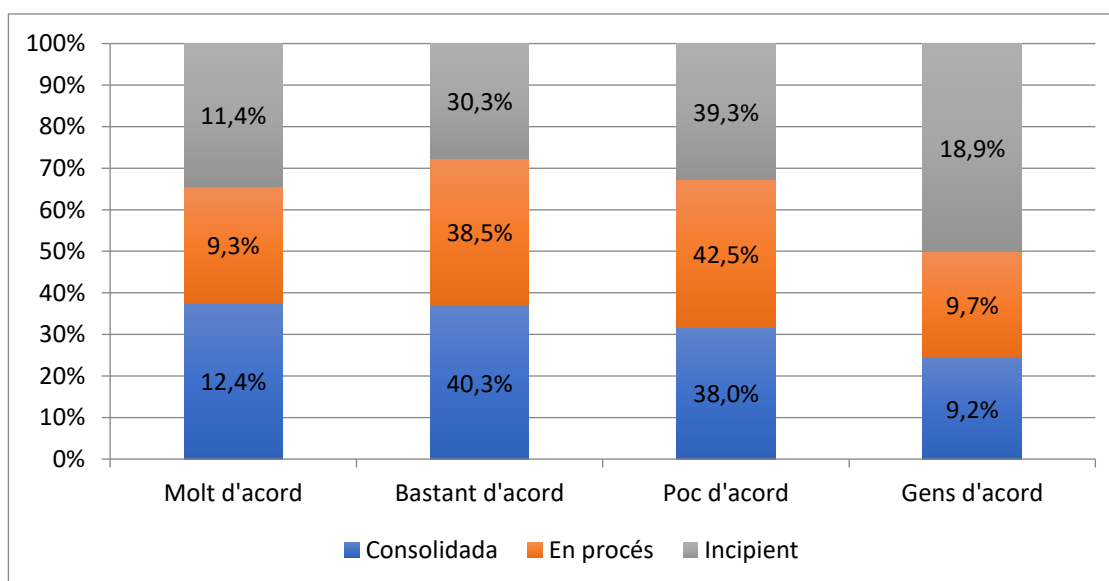
Gràfic 20. Sensació d'estrès per les queixes de les famílies vers el treball docent durant el confinament, segons nivell educatiu.

- Finalment, s'observen també diferències pel que fa a la relació entre famílies i escoles segons el grau d'innovació dels centres. Així, i segons la percepció docent, a major grau d'innovació dels centres major comunicació amb les

famílies durant el temps de confinament. Tal com mostra el Gràfic 21, quan la innovació pedagògica als centres educatius està consolidada, més d'un 50% dels docents afirma que s'ha generat una comunicació més intensa amb les famílies durant el confinament (12.4% molt d'acord i 40.3% bastant), mentre que, quan el grau d'innovació és incipient, aquest percentatge cau a una mica més del 40% (11.4% molt d'acord, 30,3% bastant). La percepció de queixes per part de les famílies vers la tasca docent durant el confinament no genera diferències significatives en base al grau d'innovació dels centres.

Gràfic 21. Valoracions docents sobre l'impacte del confinament en la creació d'una comunicació més intensa amb les famílies, segons grau d'innovació pedagògica

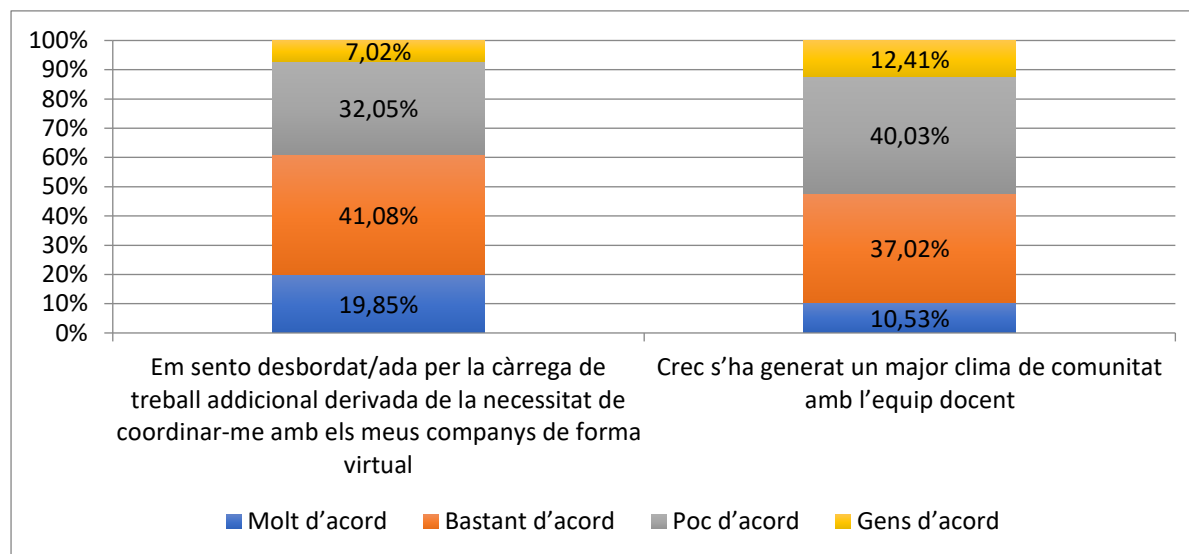

Percepcions sobre els impactes del confinament en les relacions entre equips docents

- Pel que respecta als impactes del confinament sobre les relacions entre els equips docents, **més d'un 60% dels docents enquestats afirma sentir-se desbordat/da per la necessitat de coordinar-se amb els seus companys/es de forma virtual** (19.8% molt d'acord, 41% bastant). D'altra banda, **l'opini6 docent sobre els impactes del confinament en la generaci6 d'un major clima de comunitat amb l'equip docent està més dividida**, entre aquells que afirmen estar-hi d'acord (un 47% incloent les

opcions de resposta de molt i bastant d'acord) i aquells que afirmen estar-hi en contra (un 52% incloent les opcions de resposta de poc o gens d'acord).

Gràfic 22. Percepcions docents sobre els impactes del confinament en les relacions entre equips

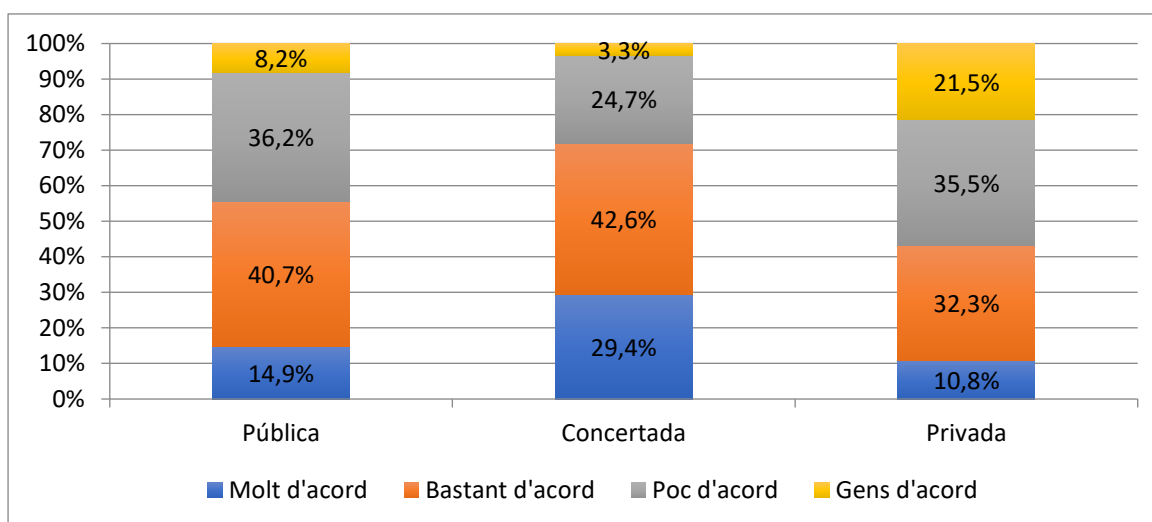

De nou, però, aquestes dades presenten una dinàmica diferent segons les característiques dels centres educatius, les famílies i l'alumnat:

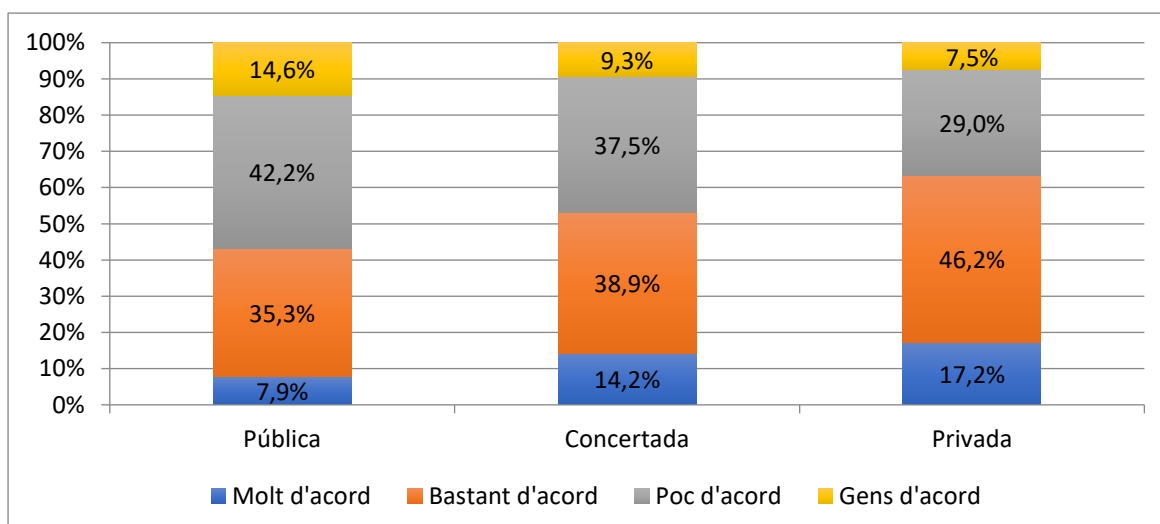
- Si ens fixem en la titularitat dels centres educatius, observem dues tendències: d'una banda (Gràfic 23), **als centres concertats és on hi ha un major percentatge de docents que afirma sentir-se desbordat/ada per la càrrega de treball addicional derivada de la necessitat de coordinació amb els companys/es de forma virtual** (72% del total, incloent les opcions de resposta de molt i bastant d'acord). A la pública aquest percentatge baixa fins a un 55.6% i a la privada fins un 43.1% del total. Per entendre aquesta dada cal recordar que, tal com vam assenyalar a l'Informe 4, és precisament als centres concertats on ha estat major el pes dels equips directius en la presa de decisions sobre les estratègies de comunicació i les activitats educatives que s'han realitzar durant el temps de confinament. El major percentatge de queixes familiars que reben els centres concertats vers la tasca docent durant el confinament que hem assenyalat anteriorment pot ser també un dels motius que expliqui aquestes dades. D'altra banda (Gràfic 24), **als centres privats –que, recordem, són majoritàriament UEC,**

PFI i E2O- és on hi ha un major percentatge de docents que afirma que durant el confinament s'ha generat un major clima de comunitat amb l'equip docent (63.4% incloent les opcions de resposta de molt i bastant d'acord, vers 53.1% a la concertada i 43.2% a la pública) Aquesta diferència podria explicar-se pel grau d'implicació col·lectiva que exigeix l'acompanyament d'un perfil d'alumnat especialment vulnerable com és el d'aquests centres.

Gràfic 23. Sensació de desbordament per la carrega de treball derivada de la necessitat de coordinació de l'equip docent durant el confinament, segons titularitat

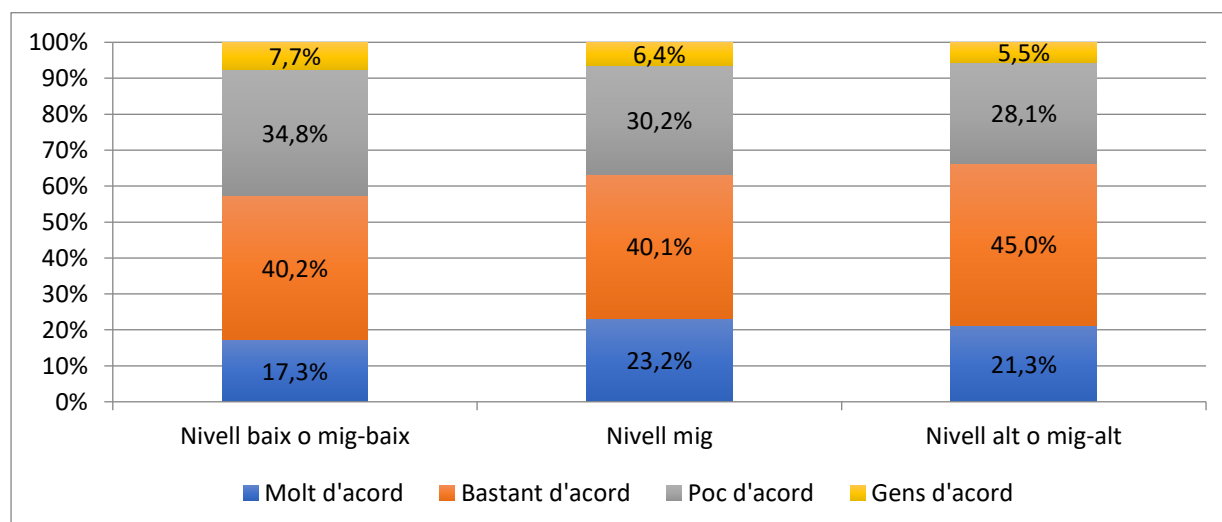

Gràfic 24. Percepció de què durant el confinament s'ha generat un major clima de comunitat amb l'equip docent, segons titularitat

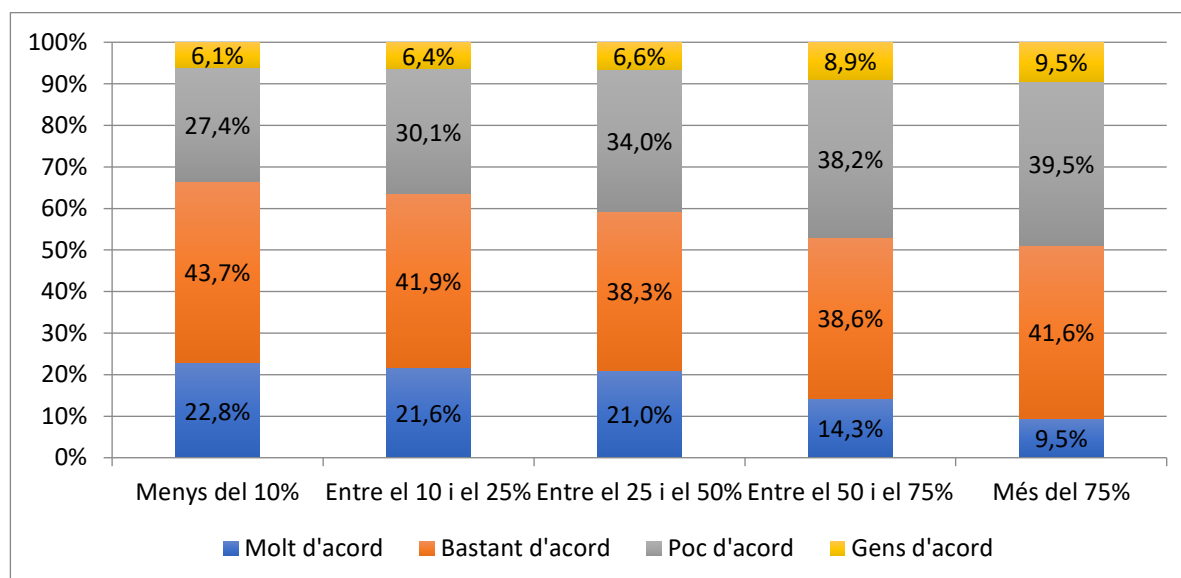
- Si tenim en compte la composició social dels centres educatius, la tendència que s'observa és clara: **a menys concentració d'alumnat desfavorit als centres, major percentatge de docents que afirmen sentir-se desbordats/des per la càrrega de treball addicional derivada de la necessitat de coordinació amb els companys/es de forma virtual.** Com hem vist abans, és també en aquest perfil de centres on els i les docents afirmen sentir més pressió per les queixes de les famílies vers les seva tasca docent durant el confinament i, paral·lelament a l'Informe 4 vam demostrar que és també en aquests centres on s'han enviat més activitats obligatòries a l'alumnat durant el confinament, així que aquests dos factors poden estar explicant la tendència observada en aquesta pregunta. Així, quan la majoria d'alumnat del centre és de nivell socioeconòmic baix o mig baix, un 40.2% de docents afirma estar molt o bastant d'acord amb què durant el confinament 'se sent desbordat/ada per la càrrega de treball addicional derivada de la necessitat de coordinar-me amb els seus companys de forma virtual', mentre que quan la majoria d'alumnat del centre és de nivell socioeconòmic alt o mig alt, aquest percentatge augmenta fins al 66.3%. Cal assenyalar també que no hi ha diferències significatives segons la composició social dels centres pel que fa al percentatge de docents que afirma que durant el confinament s'ha generat un major clima de comunitat entre l'equip docent.

Gràfic 25. Sensació de desbordament per la càrrega de treball derivada de la necessitat de coordinació de l'equip docent durant el confinament, segons ESC de l'alumnat

- La mateixa tendència que hem observat segons l'estatus socioeconòmic de l'alumnat, s'observa també si tenim en compte l'origen del mateix. Així, als centres que concentren menys alumnat d'origen estranger el percentatge de docents que afirma sentir-se desbordat per la càrrega de treball addicional derivada de la necessitat de coordinar-me amb els seus companys/es de forma virtual és major. Les mateixes hipòtesis explicatives que s'han assenyalat per al cas anterior serveixen també per entendre aquesta tendència. De tal manera, quan els centres concentren menys d'un 10% d'alumnat estranger, un 66.5% de docents afirma estar molt o bastant d'acord amb aquesta qüestió, mentre que quan els centres concentren més d'un 75% d'alumnat d'origen estranger aquest percentatge disminueix fins al 15.1%. De nou, el percentatge de docents que afirma que durant el confinament s'ha generat un major clima de comunitat entre l'equip docent no mostra diferències significatives segons el percentatge d'alumnat estranger dels centres.

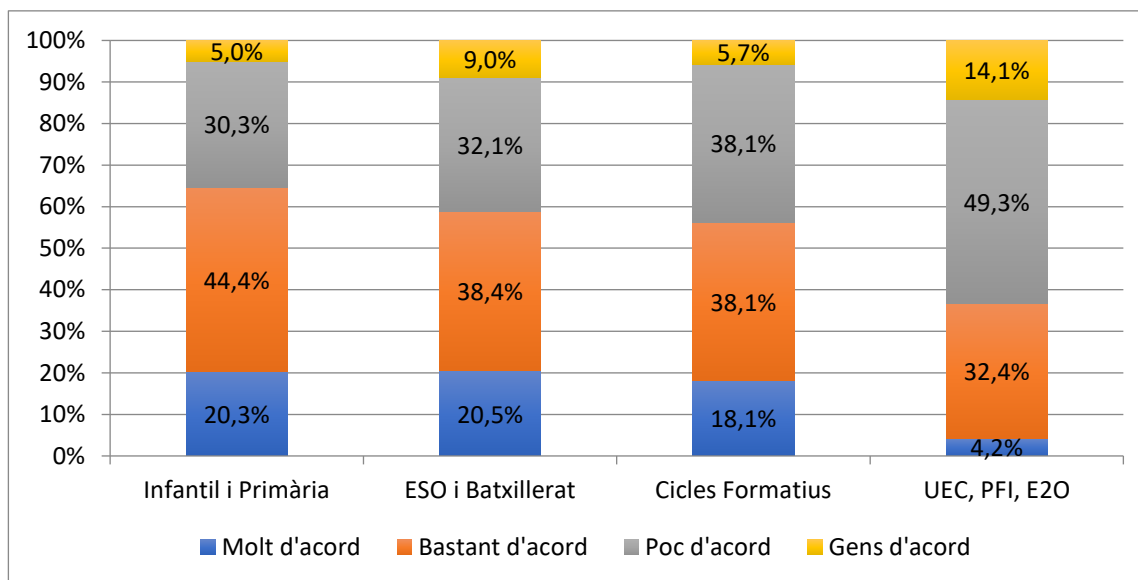
Gràfic 26. Sensació de desbordament per la carrega de treball derivada de la necessitat de coordinació de l'equip docent durant el confinament, segons origen de l'alumnat

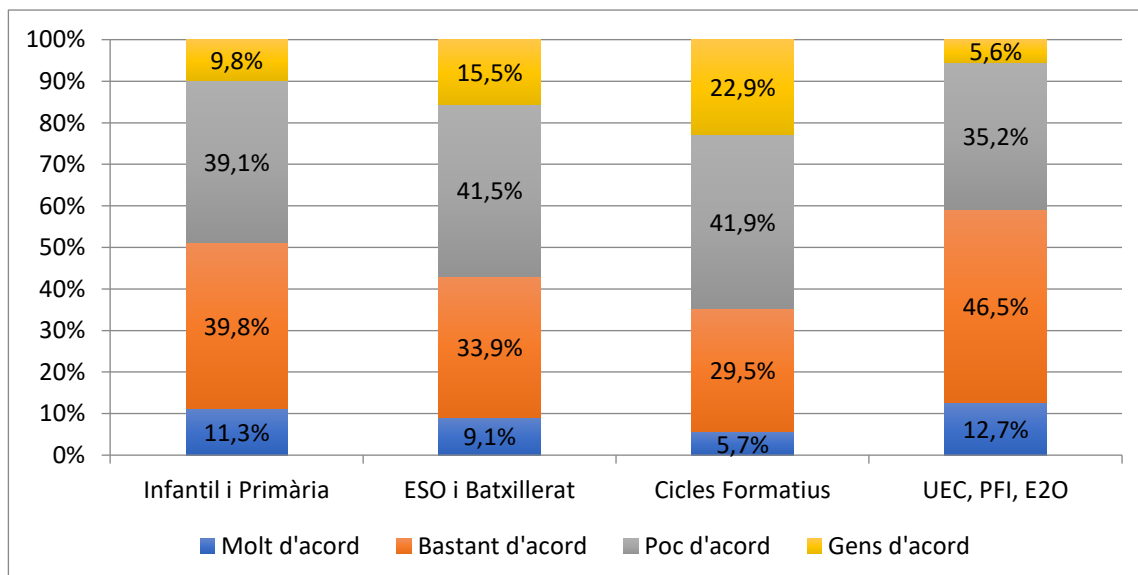
- Si ens fixem en els impactes del confinament sobre les relacions entre els equips docents segons els nivells educatius que ofereixen els centres s'observen diferents tendències.

D'una banda, veiem que **la sensació de desbordament per la càrrega de treball addicional derivada de la necessitat de coordinació amb els companys/es de forma virtual es molt major a l'Educació Infantil i Primària (64.7% afirma estar molt o bastant d'acord) que a la secundària (58.9% a ESO i Batxillerat; 56.2% a Cicles), sent especialment baixa en el cas de UEC, PFI i E2O (36.6%).** Aquesta tendència es pot explicar per una major tendència al treball transversal en aquesta etapa educativa i per una major necessitat d'acompanyament del seu alumnat, sumada a la manca d'experiència en el treball virtual. En canvi, el fet que les UEC, PFI i E2O no mostrin aquesta mateixa situació tot i compartir aquests principis, podria explicar-se per la mida molt menor dels seus equips de treball. D'altra banda, **s'observa que on major és la sensació docent de què durant el confinament s'ha generat un major clima de comunitat entre l'equip docent és, en primer lloc a les UEC, PFI i E2O (59.2% de docents afirma estar-hi molt o bastant d'acord) i en segon lloc a l'Educació Infantil i Primària (51.1% d'acord docent).** A l'educació secundària, en canvi aquests percentatges són molt menors, representant un 43% d'acord (incloent molt i bastant) a ESO i Batxillerat i un 35.2% a Cicles. Com es pot observar, a la FP és on hi ha un major percentatge de docents que considera que durant el confinament s'ha creat un major clima de comunitat entre els docents, fet que es podria explicar-se pel fet que la seva organització curricular ha obligat a repensar col·lectivament com adaptar els continguts a la nova situació, però partint de la base de que en aquesta etapa ja es tenia un major coneixement dels entorns de treball virtuals.

Gràfic 27. Sensació de desbordament per la carrega de treball derivada de la necessitat de coordinació de l'equip docent durant el confinament, segons nivell educatiu

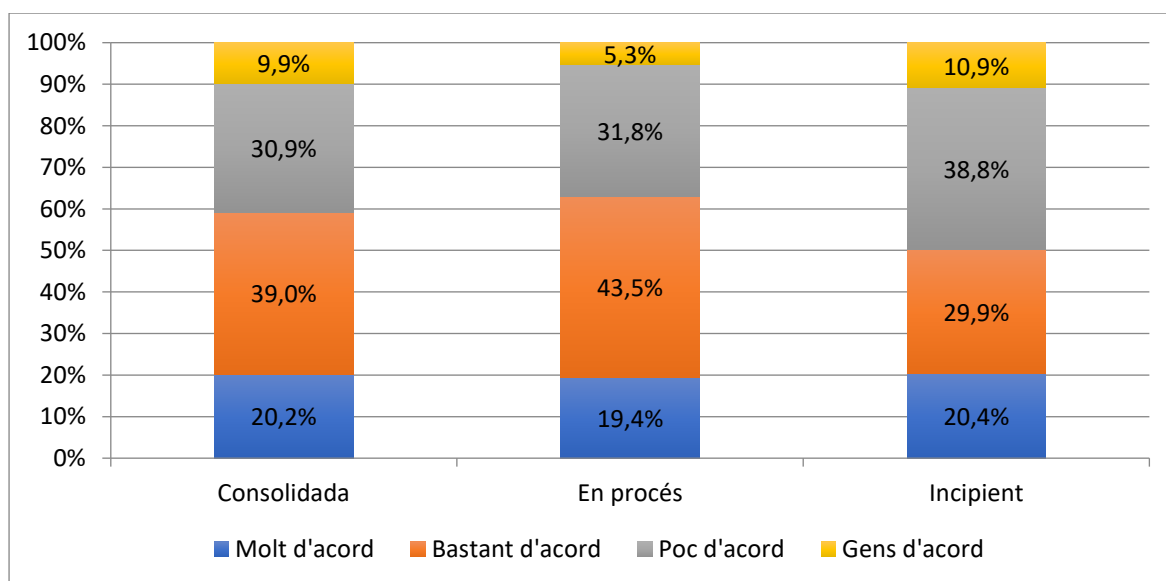
Gràfic 28. Percepció de què durant el confinament s'ha generat un major clima de comunitat amb l'equip docent, segons nivell educatiu

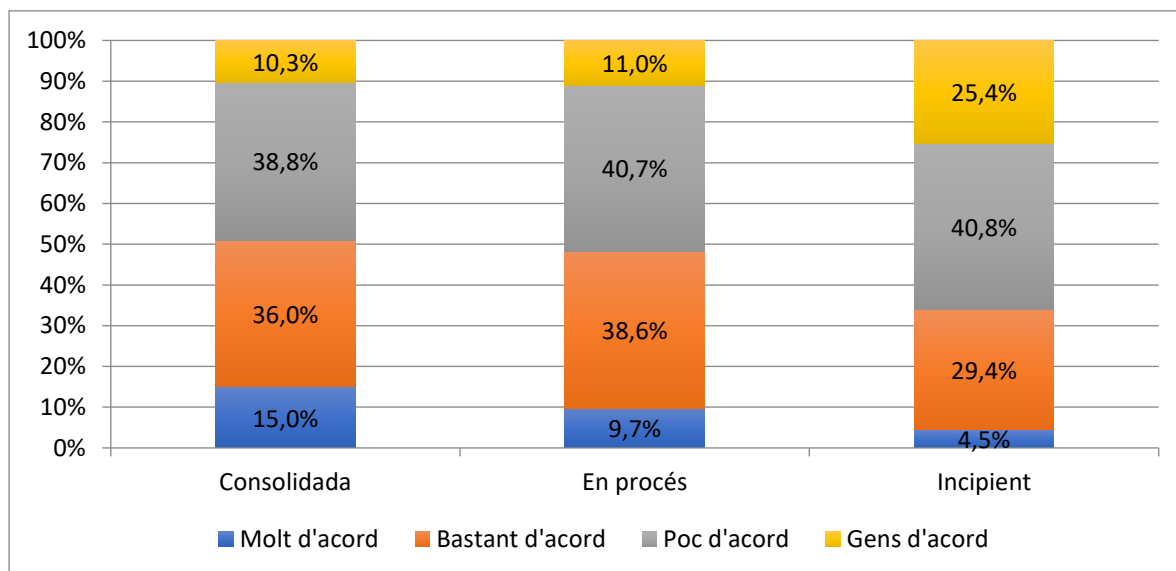
- Finalment s'observen també diferències en les relacions entre l'equip docent segons el grau d'innovació pedagògica dels centres. D'una banda, veiem que quan la innovació

pedagògica dels centres està en procés és major el percentatge de docents que afirma sentir-se desbordat/ada per la càrrega de treball addicional derivada de la necessitat de coordinar-se amb els companys/es de forma virtual (62.9% afirma estar-hi molt o bastant d'acord) que quan els processos d'innovació estan consolidats (59.2%). El fet que aquest percentatge sigui menor quan la innovació pedagògica és incipient (50.3%) podria explicar-se pel menor volum de treball coordinat que realitzen aquests centres educatius. D'altra banda, i seguint la mateixa tendència, és als centres amb un grau d'innovació pedagògica més consolidat on és major el percentatge de docents que afirma que durant el confinament s'ha generat un major clima de comunitat entre l'equip docent (51% de docents d'aquests tipus de centres afirmen estar-hi molt o bastant d'acord en relació a un 33.9% als centres amb un grau d'innovació incipient). És plausible pensar que per als equips que ja estaven acostumats a treballar de forma coordinada, la situació de confinament els ha permès intensificar el treball col·lectiu sense haver-se d'adaptar a una forma de treballar substancialment diferent a la que ja tenien.

Gràfic 29. Sensació de desbordament per la carrega de treball derivada de la necessitat de coordinació de l'equip docent durant el confinament, segons grau d'innovació pedagògica

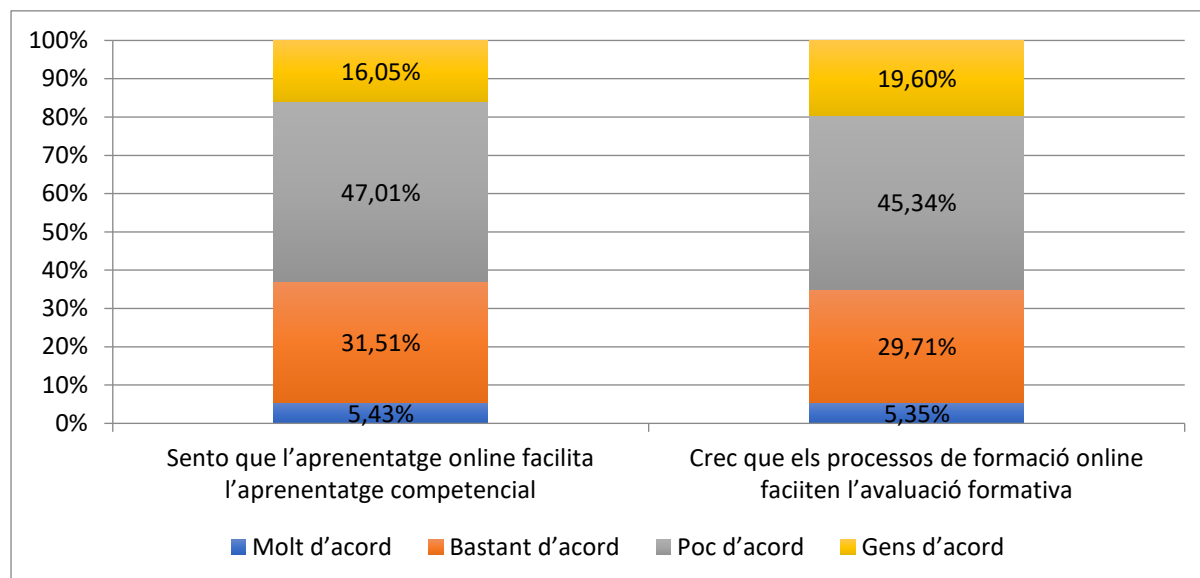
Gràfic 30. Percepció de què durant el confinament s'ha generat un major clima de comunitat amb l'equip docent, segons grau d'innovació pedagògica

Percepcions docents sobre els impactes del confinament en els processos pedagògics

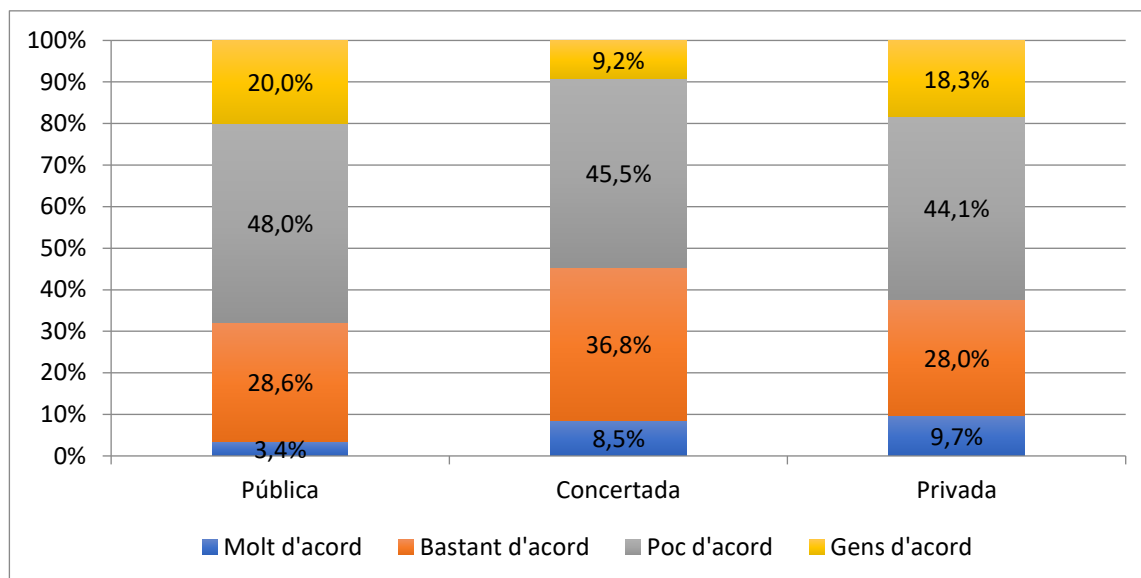
- Pel que fa als impactes del confinament sobre els processos pedagògics, **la majoria de docents enquestats afirma que l'aprenentatge online facilita l'aprenentatge competencial (63% incloent molt i bastant d'acord) i els processos d'avaluació formativa (64%)**. Caldrà avaluar quan aquest període acabi, quins elements d'aquest aprenentatge competencial i d'aquests processos d'avaluació formativa estan relacionats directament amb el mitjà digital i quins tenen més a veure amb un canvi en els plantejaments pedagògics dels docents.

Gràfic 31. Percepcions docents sobre els impactes del confinament en els models d'ensenyament – aprenentatge

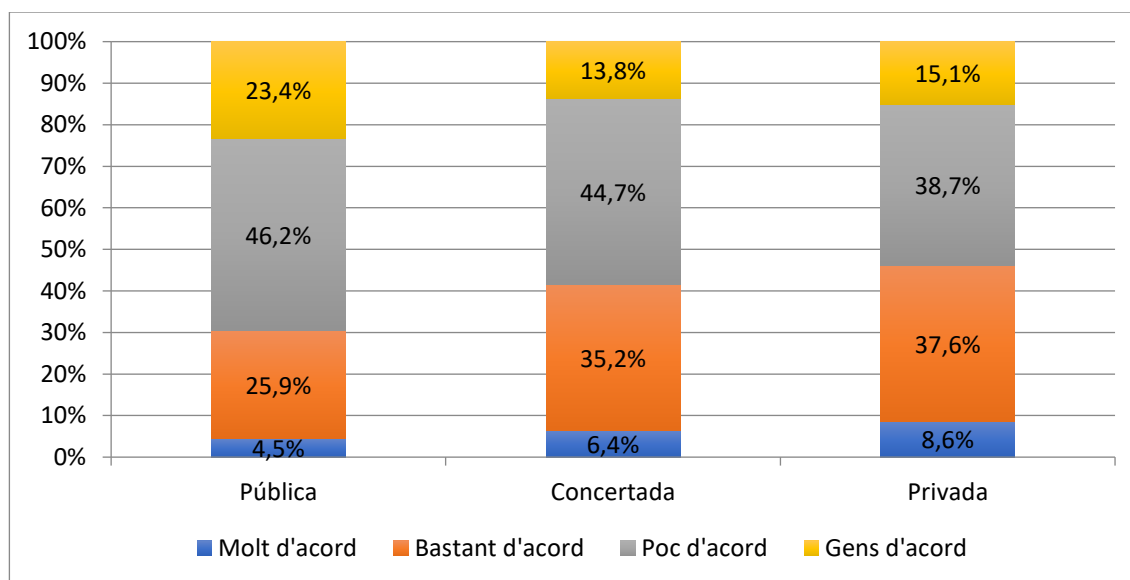

- Pel que fa a la titularitat, **als centres concertats és major el percentatge de docents que afirma que els processos de formació online faciliten l'aprenentatge competencial (45.3% de respostes, incloent molt i bastant d'acord) i els processos d'avaluació formativa (41.6%)**. Aquests percentatges, en canvi, cauen al 32% i al 30.4% en el cas dels centres públics. Pel que fa als centres privats, les respostes són més heterogènies, ja que un 37.7 dels docents afirma estar molt o bastant d'acord amb que la formació online facilita l'aprenentatge competencial i, per tant, es situen per sota dels centres concertats però per sobre els públics. Però en canvi, un 46.2% afirma estar molt o bastant d'acord amb que la formació online facilita els processos d'avaluació formativa, situant-se tant per sobre dels centres concertats com dels públics. Pel que fa a l'aprenentatge competencial podríem explicar aquestes diferències per un major rodatge en l'ús de recursos de formació online per part dels centres concertats que els permet explotar les seves potencialitats de forma més integral. En relació amb les opinions sobre la idoneïtat de la formació online per a l'avaluació formativa és plausible imaginar que els centres privats de la mostra, que ja treballen molt sovint estratègies d'avaluació d'aquest tipus, poden haver aprofitat aquest coneixement, ara en el mitjà digital.

Gràfic 32. Valoració docent sobre l'impacte de la formació online sobre l'aprenentatge competencial, segons titularitat

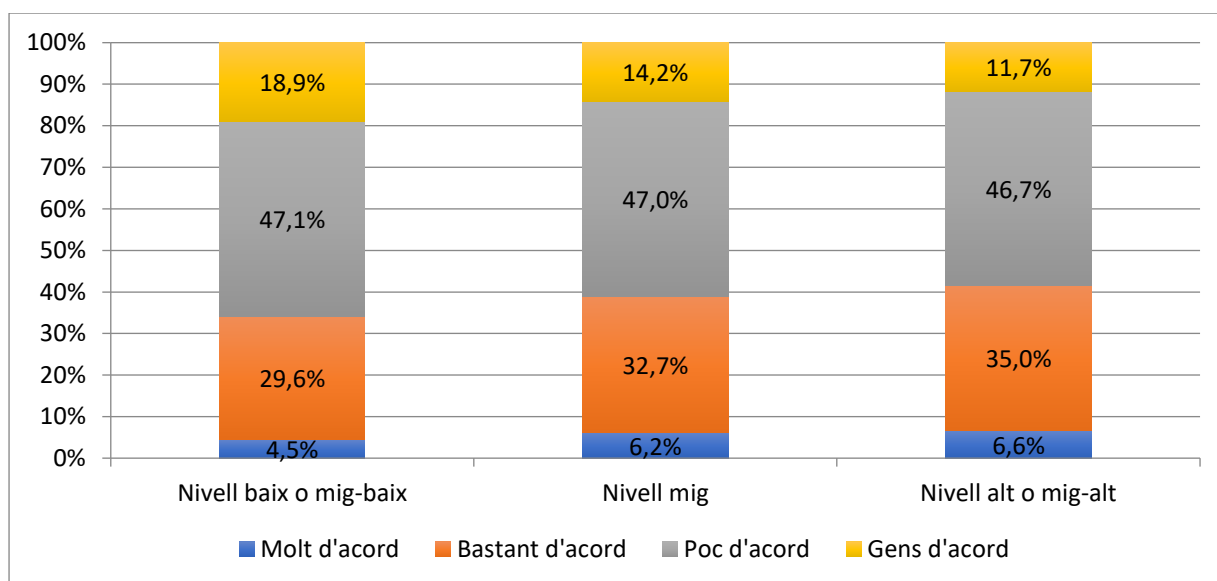
Gràfic 33. Valoració docent sobre l'impacte de la formació online sobre els processos d'avaluació formativa, segons titularitat

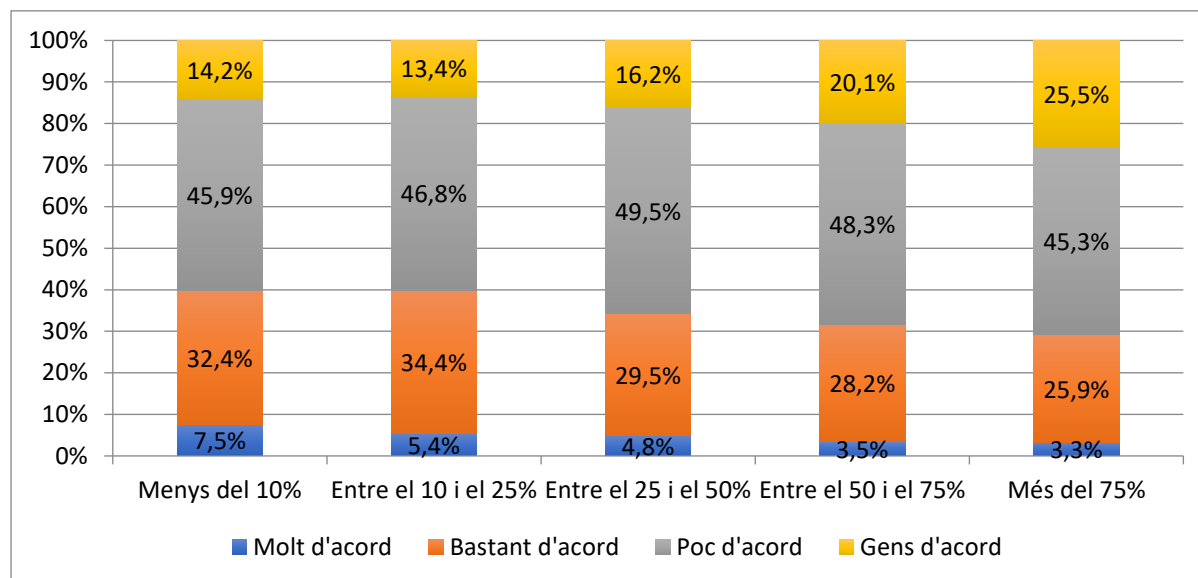
- Si ens fixem ara en la composició social, veiem que a menor complexitat social dels centres (tant en termes d'estatus socioeconòmic com d'origen de l'alumnat) major el percentatge de docents que afirma que l'aprenentatge online facilita

L'aprenentatge competencial. Així, quan la major part de l'alumnat del centre és de nivell socioeconòmic alt o mig alt, un 41.6% de docents afirma estar molt o bastant d'acord amb aquesta qüestió, mentre que quan la majoria d'alumnes són de nivell educatiu baix o mig baix aquest percentatge cau fins al 34.15% (Gràfic 34). De la mateixa manera, quan el percentatge d'alumnat d'origen estranger dels centres és menor al 10%, un 40% de docents afirma estar molt o bastant d'acord amb què la formació online pot facilitar l'aprenentatge competencial, mentre que aquest percentatge cau al 29% quan els centres escolaritzen més del 75% d'alumnat d'origen estranger (gràfic 35). Per entendre aquestes dades cal tenir en compte que per tal de poder desenvolupar estratègies d'aprenentatge competencial de forma virtual és necessari que tant l'alumnat com el professorat tingui accés i competències suficients per usar còmodament la tecnologia. Com hem vist en informes anteriors, sovint aquest no és el cas de l'alumnat de centres amb major complexitat. El percentatge de docents que considera que els processos de formació online faciliten l'avaluació formativa no difereix de forma significativa segons la composició social dels centres, tant pel que fa a l'estatus com a l'origen de l'alumnat.

Gràfic 34. Valoració docent sobre l'impacte de la formació online sobre l'aprenentatge competencial, segons ESC de l'alumnat

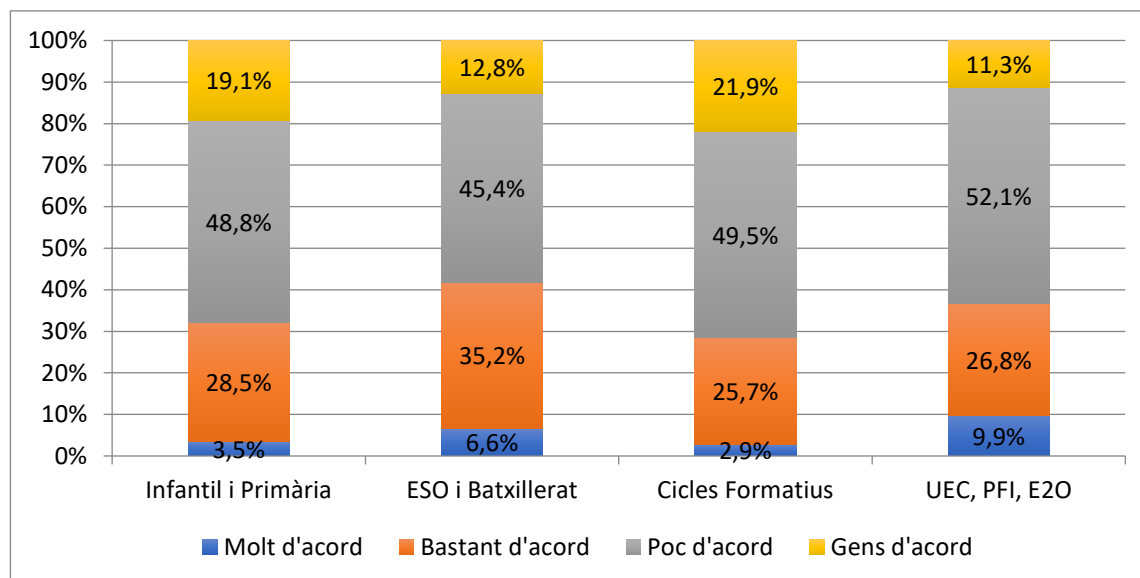
Gràfic 35 Valoració docent sobre l'impacte de la formació online sobre l'aprenentatge competencial, segons origen de l'alumnat

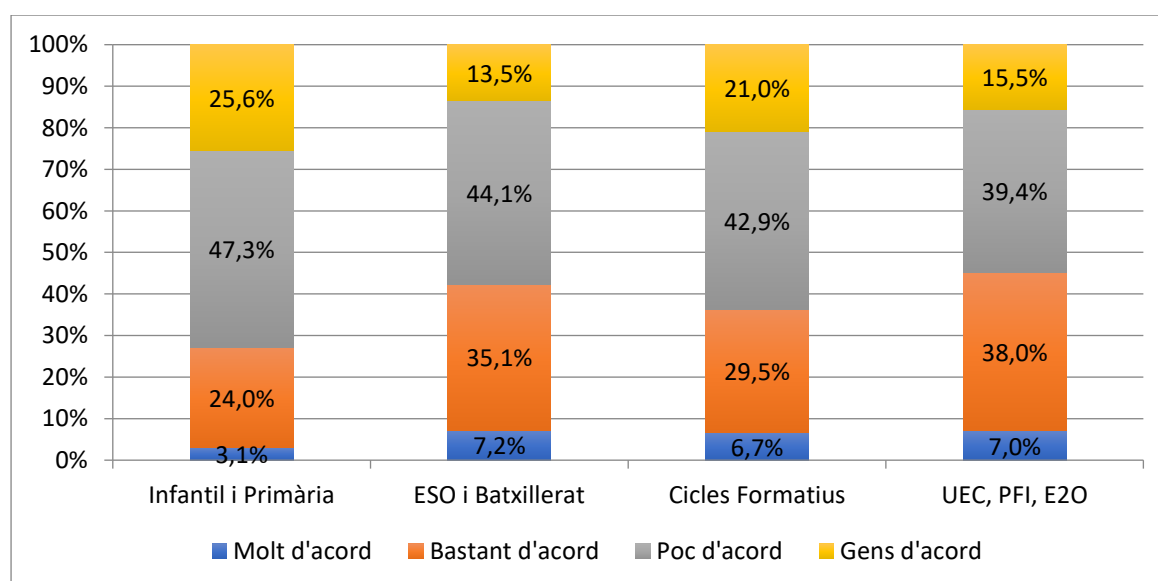
- Si observem les diferències segons els nivells educatius que ofereixen els centres veurem que el percentatge de docents que considera que la formació online pot tenir impactes positius en l'aprenentatge competencial i en l'avaluació formativa, varia en funció de cadascuna d'aquestes variables. Així, respecte **l'aprenentatge competencial, és als centres d'ESO i Batxillerat, seguit de les UEC, PFI i E2O on un major percentatge de docents està molt o bastant d'acord amb aquesta qüestió (42% i 36.6% respectivament)**. A Educació Infantil i Primària aquest percentatge cau fins al 32% i a Cicles Formatius fins al 28.6%. Aquestes dades mostren que una mateixa estratègia pot ser molt satisfactòria a un nivell educatiu però no necessàriament a un altre, en funció de les característiques que hem revisat fins ara, però també en relació a les seves característiques curriculars i d'organització interna. **Respecte els impactes de la formació online sobre els processos d'avaluació formativa, són els docents de les UEC, PFI i E2O els que manifesten més acord amb aquesta qüestió (45.1% incloent molt i bastant d'acord), seguits dels de ESO i Batxillerat (42.4%)**. A continuació hi trobem els docents de Cicles Formatius (un 36.2% afirmen estar molt i bastant d'acord) i finalment als d'Educació Infantil i Primària (27.1%). Com dèiem abans, podem pensar que el bagatge previ en l'ús d'aquestes estratègies

d'avaluació formativa permet a algunes etapes educatives adaptar-se amb més facilitat al canvi d'escenari.

Gràfic 36 Valoració docent sobre l'impacte de la formació online sobre l'aprenentatge competencial, segons nivells educatius

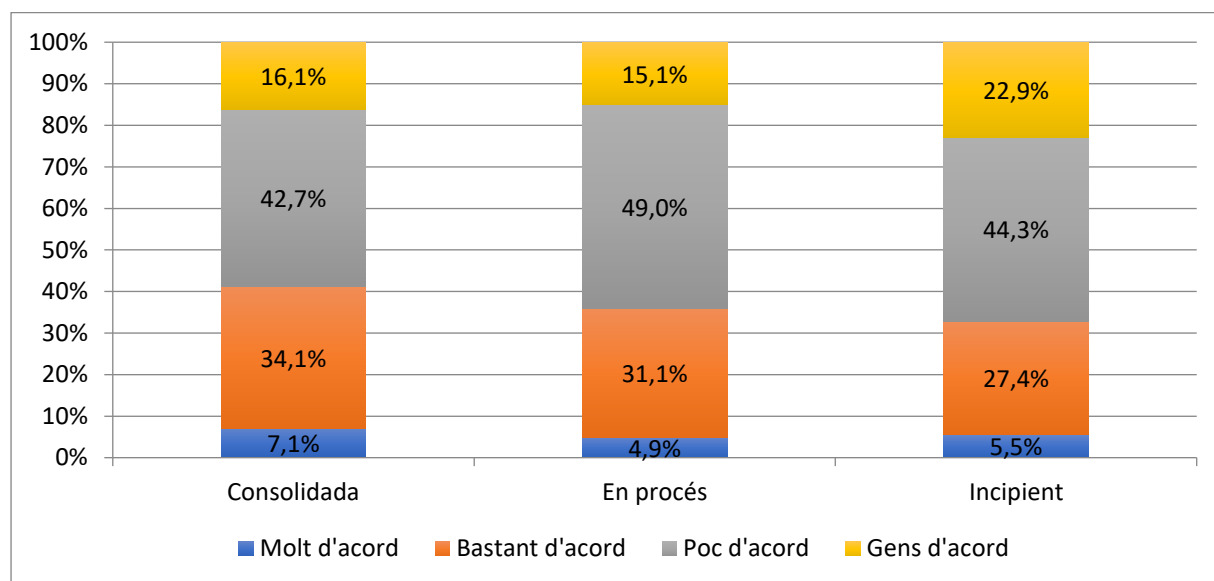

Gràfic 37. Valoració docent sobre l'impacte de la formació online sobre els processos d'avaluació formativa, segons nivell educatiu

- Finalment i pel que fa al grau d'innovació pedagògica dels centres educatius, veiem que quant més consolidats estan els processos d'innovació als centres més acord manifesten els i les docents respecte el paper de la formació online per facilitar l'aprenentatge competencial (41.2%, incloent les opcions de resposta de molt i bastant d'acord, en vers un 32.9% quan els graus d'innovació pedagògica són incipients. Aquesta diferència, però, no és excessivament elevada, fet que posa de manifest que la innovació pedagògica es vincula però no s'explica per l'ús de les tecnologies virtuals. Finalment, les diferències en quant a la valoració docent vers els impactes de la formació online sobre els processos d'avaluació formativa no són significatives segons el grau d'innovació dels centres educatius.

Gràfic 38. Valoració docent sobre l'impacte de la formació online sobre l'aprenentatge competencial, segons grau d'innovació pedagògica

3. Els posicionaments docents davant la política educativa en temps de confinament

Com hem esmentat a la introducció, en aquest darrer apartat analitzem la política des d'una dimensió macro, explorant els posicionaments dels i les docents vers les propostes realitzades pel Departament d'Educació per a orientar l'acció dels centres educatius durant aquest primer mes de confinament. També s'inclouen altres propostes sorgides de diferents àmbits de l'educació i orientades a minimitzar els efectes del confinament sobre el desenvolupament escolar d'infants i joves i se n'analitza la seva valoració per part del professorat. Finalment, s'aprofundeix en la forma com els i les docents valoren la represa de l'activitat educativa de forma virtual durant el 3r Trimestre del curs.

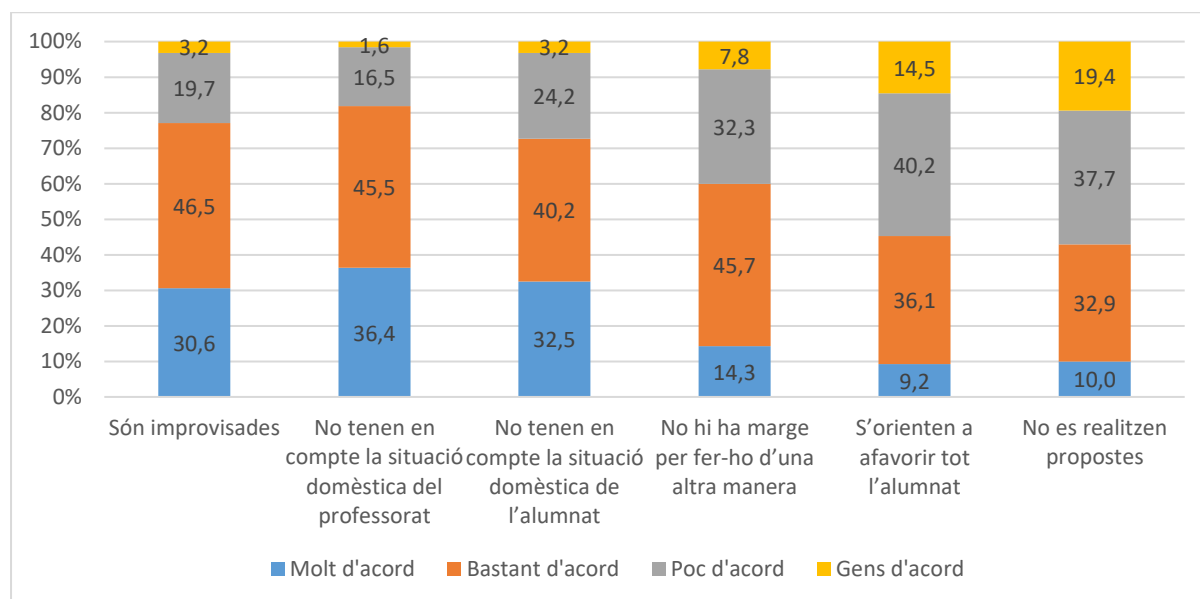
3.1. Les mesures del Departament d'Educació segons els i les docents

- En termes generals, la valoració dels i les docents pel que fa a l'orientació de les mesures del Departament d'Educació no és positiva. Així doncs, els resultats de l'enquesta mostren que **més de tres quarts parts dels docents consideren que les mesures són improvisades (77.1%).** No obstant això, **un gruix important del professorat (60%) pensa que el Departament no ha tingut marge per actuar d'una altra manera.** D'altra banda, i pel que respecta als elements que l'administració ha considerat a l'hora de fer les seves propostes, **més del 80% dels i les docents pensa que la seva pròpia situació domèstica no ha estat considerada a l'hora de dibuixar les mesures d'acció, i més d'un 70% considera que tampoc ho ha estat la de l'alumnat.** En termes d'orientació a l'equitat, **una mica més de la meitat dels i les docents (54.7%) considera que les mesures no es dirigeixen a afavorir tot l'alumnat.** Una proporció similar (57.1%) no creu que, de fet, s'estigui realitzant cap mena de propostes.

Tant el marge de maniobra de l'Administració com la consideració de què en realitat no s'estan realitzant propostes varia poc, com veurem a continuació, en funció de la

titularitat, la composició social, l'etapa educativa i el grau d'innovació pedagògica dels centres.

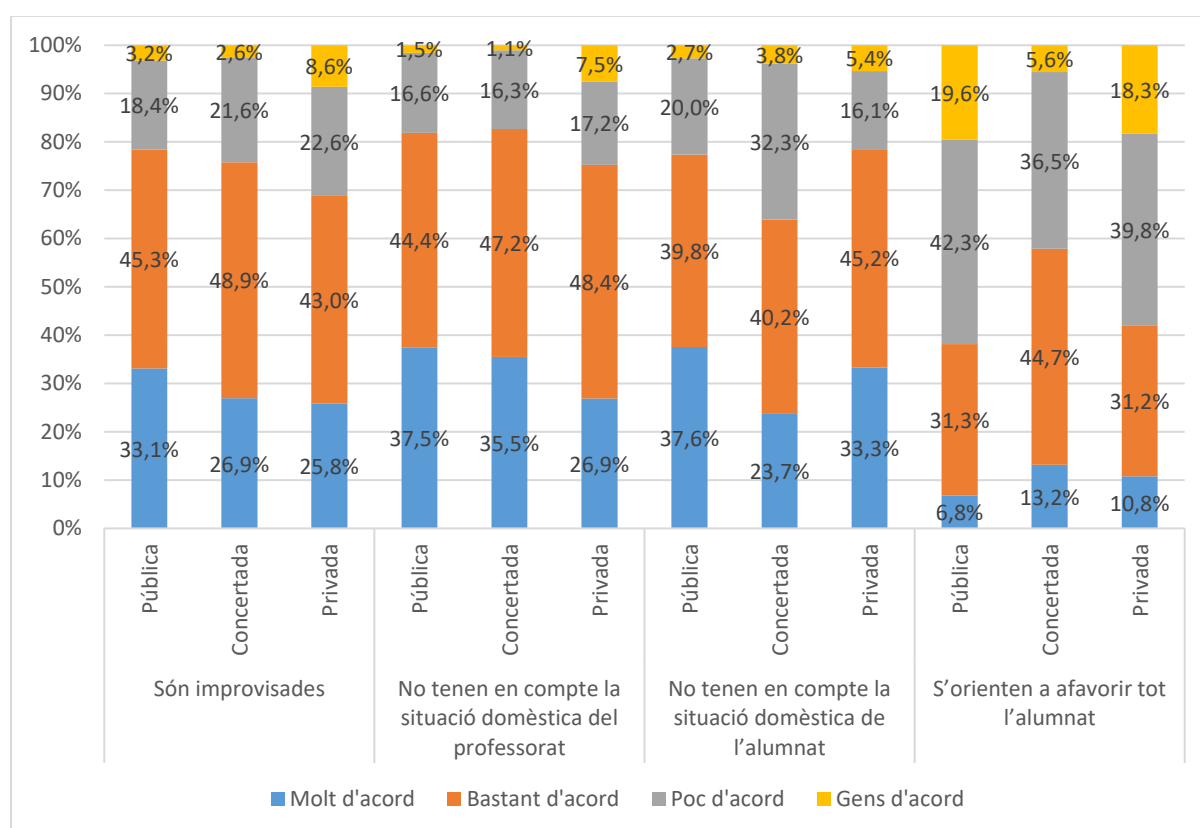
Gràfic 39. Valoració docent sobre les mesures del Departament d'Educació durant el primer mes de confinament

- Si ens fixem en les diferències entre les valoracions dels i les docents en funció de la titularitat del centre educatiu on treballen veiem, per una banda, **que el professorat dels centres públics veu més improvisació en les mesures (78.4%) que el dels concertats (75.8%) i, sobretot, que el dels privats (65.8%)**. De l'altra, a més, és aquest professorat el que opina en major mesura que les propostes no s'orienten a afavorir tot l'alumnat (62.9%), seguit del dels centres privats (58%) i concertats (41.1%). Quant als elements que el Departament ha tingut en compte a l'hora de realitzar les seves propostes, centres públics i concertats són similars quan valoren la consideració de la situació domèstica del professorat de forma més negativa que els centres privats. En canvi, els centres concertats valoren més positivament que els públics i els privats la consideració de la situació domèstica de l'alumnat. **Aquests resultats poden suggerir de forma temptativa quelcom que ja vèiem a l'Informe 4 i que té a veure amb la prioritat en l'acompanyament que mostren els centres privats de la nostra mostra -ho veurem en més profunditat quan analitzem les dades en funció de l'etapa**

educativa. Així, podem treballar amb la hipòtesi que les diferències entre els centres privats i els altres en la valoració de les mesures pel que fa a la seva adequació a la situació domèstica dels i les docents té més a veure amb l'extrema centralitat que en aquests centres cobra el benestar i la situació de l'alumnat que amb una millor situació personal i professional del seu professorat.

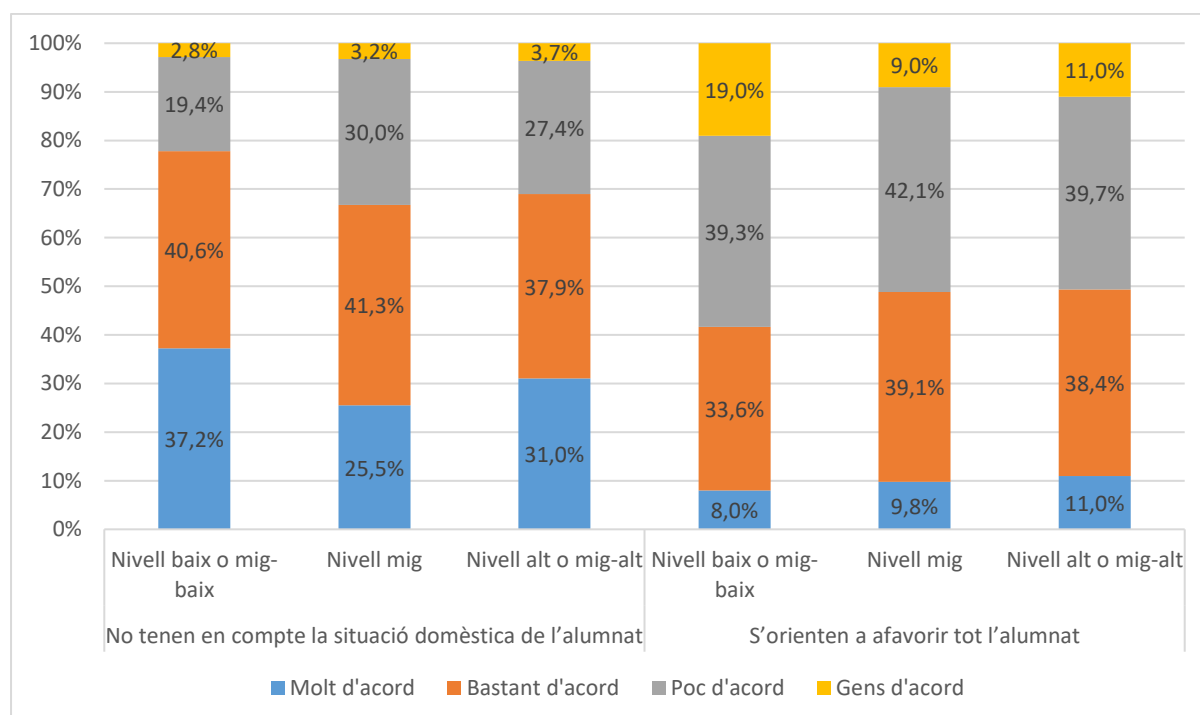
Gràfic 40. Valoració docent sobre les mesures del Departament d'Educació durant el primer mes de confinament, segons titularitat

- La valoració dels docents en funció de l'estatus socioeconòmic de l'alumnat del seu centre només presenta variacions significatives en aquelles qüestions directament relacionades amb la situació de l'alumnat. Així, els docents de centres amb alumnat d'ESC baix o mig-baix valoren més negativament que la resta la consideració de la situació domèstica de l'alumnat en les propostes del Departament i la seva orientació a l'equitat. D'aquesta manera, gairebé un 80% d'aquests docents pensa que les mesures no tenen en compte la situació domèstica de l'alumnat (77,8%) -el

percentatge en els centres amb alumnat d'ESC més alt no arriba al 70%--; mentre que els docents d'aquests centres que opinen que les mesures s'orienten a afavorir tot l'alumnat representen un 41.6%. Aquest percentatge ronda el 50% pels altres dos grups de centres.

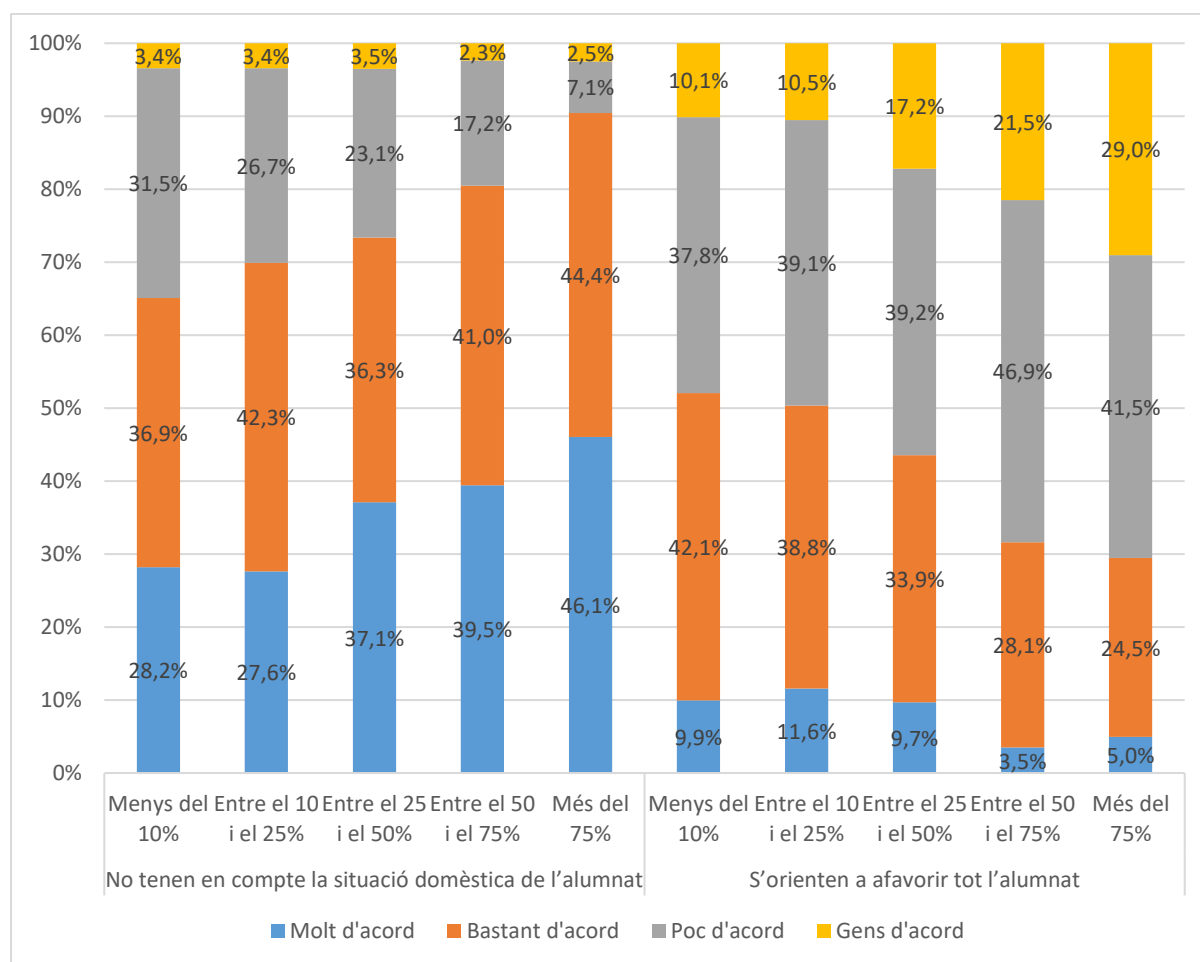
Gràfic 41. Valoració docent sobre les mesures del Departament d'Educació durant el primer mes de confinament, segons ESC de l'alumnat

- En termes d'origen de l'alumnat, la dinàmica és molt similar a l'observada en relació amb l'ESC dels i les alumnes. Només les respostes que fan referència directa a l'alumnat mostren una pauta de resposta prou diferenciada en funció del percentatge d'alumnat d'origen estranger al centre. Tal i com hem vist al punt anterior, la valoració respecte la mesura en que la situació domèstica de l'alumnat s'ha tingut o no en compte empitjora a mesura que s'incrementa la complexitat dels centres. En un extrem, els centres amb menor percentatge d'alumnat d'origen estranger consideren en un 65.1% que la situació domèstica de l'alumnat no s'ha tingut en compte. Aquest percentatge supera el 90% en els centres amb major percentatge d'alumnat d'aquest perfil. Quant a la valoració sobre l'equitat de les mesures, les diferències entre els dos extrems són molt similars: un 75% dels docents de centres amb major

concentració d'alumnat d'origen estranger no pensen que les mesures s'orientin a afavorir tot l'alumnat, mentre que aquest percentatge baixa fins a al 48.9% en els cas dels centres amb menor concentració. **Així doncs, els i les docents de centres amb major complexitat -tant en termes d'ESC com d'origen migratori del seu alumnat- valoren de forma més crítica l'orientació de les mesures del Departament en clau d'equitat i la seva capacitat per adaptar-se a la situació de l'alumnat.**

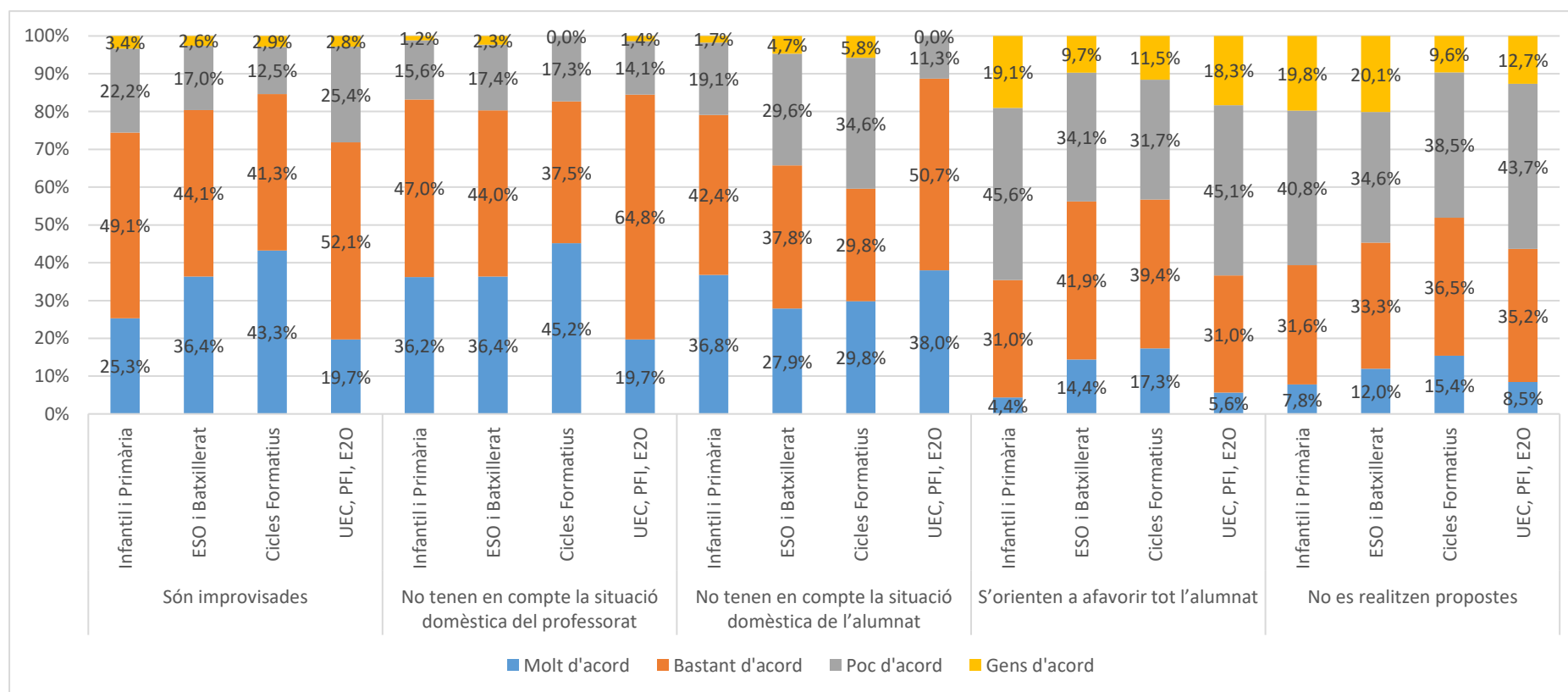
Gràfic 42. Valoració docent sobre les mesures del Departament d'Educació durant el primer mes de confinament, segons origen de l'alumnat

- **En funció de l'etapa educativa podem assenyalar, en termes generals, les següents tendències:** En primer lloc, i en relació a les qüestions directament relacionades amb l'alumnat, els centres d' Infantil i Primària i les UECs, PFI i E2O, són

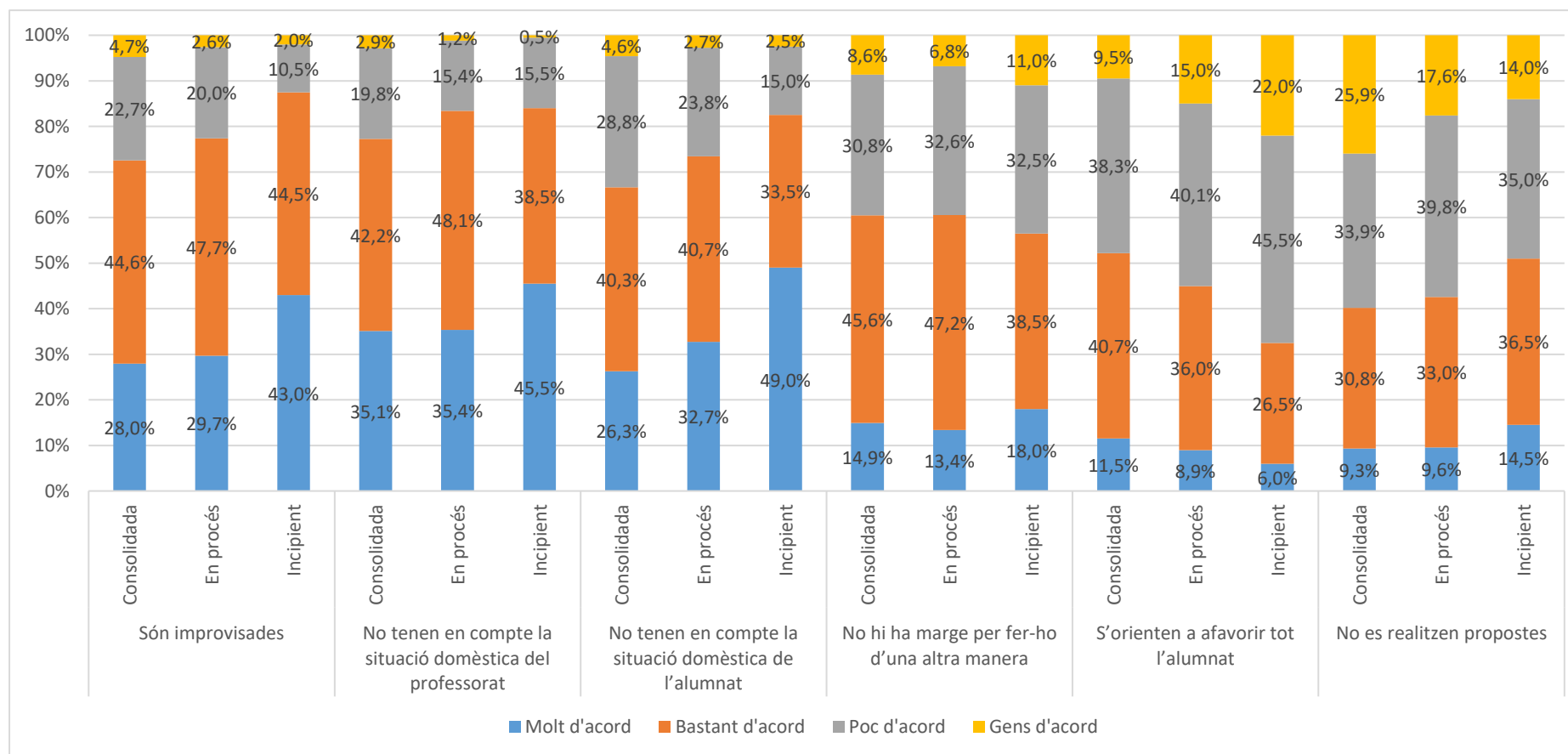
més crítics amb l'orientació de les mesures del que ho són la resta d'etapes educatives. 2) En segon lloc, els centres d'ESO i Batxillerat i els de Cicles Formatius són més crítics que els d'Infantil i Primària i UECs, PFIs i E2O quan fan referència al grau de planificació -o improvisació- de les mesures i, de fet, quan valoren si realment s'han realitzat o no proposades. 3) Finalment, les diferències pel que fa a la consideració de la situació domèstica del professorat són visibles dins el conjunt de respostes negatives. Així, els docents de Cicles Formatius, en un 45.2% es mostren molt d'acord amb la valoració negativa; els centres d'ESO i Batxillerat i d'Infantil i Primària s'hi mostren molt d'acord en un 36%, mentre que les UEC, PFI i E2O ho fan en un 19.7%. No obstant això, la suma d'entre els que es mostren molt d'acord i els que es mostren bastant d'acord amb la valoració negativa se situa en tots els casos entre el 80 i el 85%.

Gràfic 43. Valoració docent sobre les mesures del Departament d'Educació durant el primer mes de confinament, segons nivell educatiu

- Finalment, **les dinàmiques de resposta en funció del grau d'innovació pedagògica dels centres són visibles tant en les qüestions que fan referència a la planificació de les propostes, a la situació de l'alumnat o a la del professorat.** Així, als centres amb una situació d'innovació consolidada, els docents tendeixen a valorar les mesures -i la seva existència- de forma més positiva. En concret, tot i ser en general percentatges molt elevats, mentre que els centres amb aquesta situació consideren que les mesures són improvisades en un 72.6%, en aquells en situació de procés de consolidació puja fins el 77.4% i fins el 87.5% entre els que es troben en situació d'innovació incipient. D'altra banda, com dèiem, la dinàmica de resposta respecte l'existència de propostes és similar. Així, el 40.1% dels centres en situació consolidada, el 42.6% dels que es troben en procés i el 51% dels que estan en situació d'innovació incipient estan molt o bastant d'acord amb l'afirmació de que no es realitzen propostes per part del Departament d'Educació. Si ens fixem en les qüestions que fan referència directa a la situació de l'alumnat i a l'equitat educativa veiem que les valoracions empitjoren quant menor el procés d'innovació pedagògica dels centres. I el mateix passa en relació a les opinions respecte la mesura en què les propostes han tingut en compte la situació domèstica del professorat.

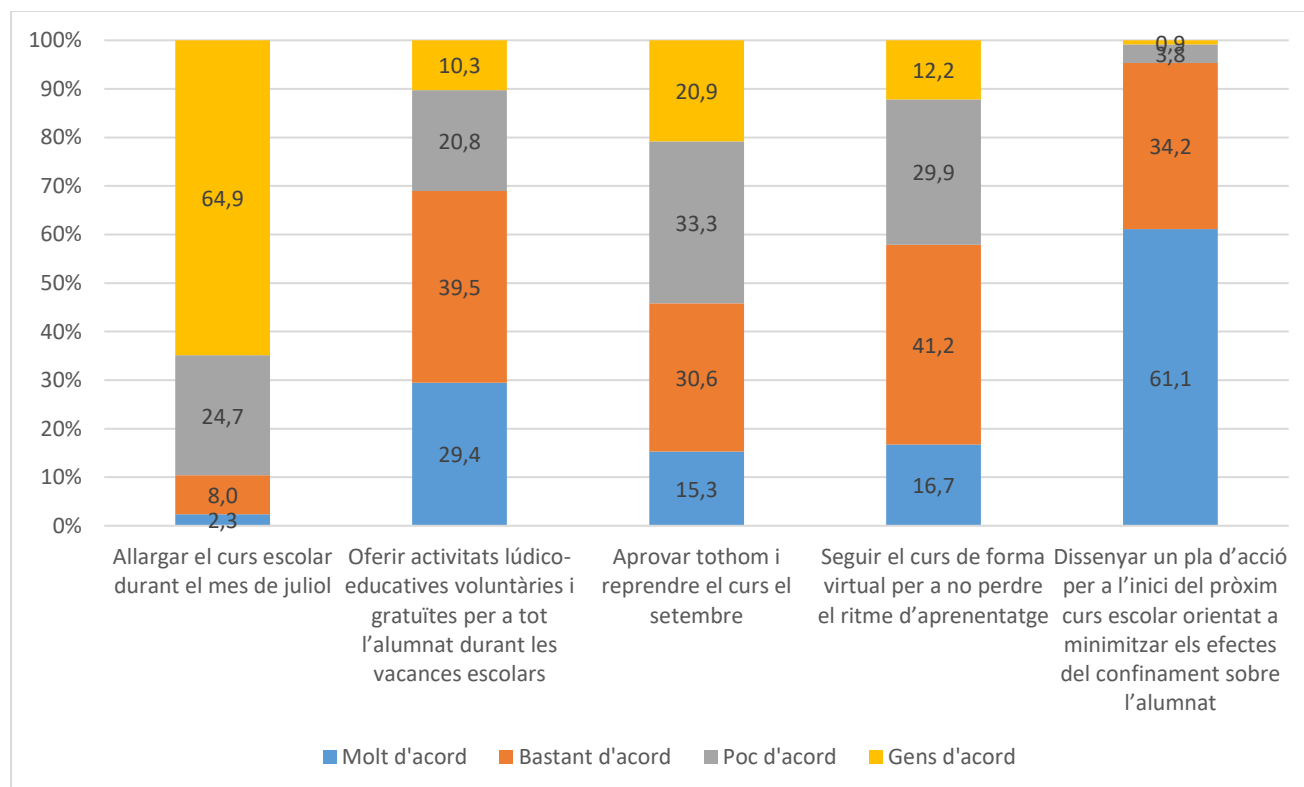
Gràfic 44. Valoració docent sobre les mesures del Departament d'Educació durant el primer mes de confinament, segons grau d'innovació pedagògica

3.2. Les veus docents sobre diferents mesures de política educativa

- En termes generals, podem detectar tres grans grups de valoracions dels i les docents respecte de les propostes per a minimitzar els efectes del confinament sobre el desenvolupament escolar d'infants i joves. En primer lloc, hi ha dues mesures que generen un consens important dins el professorat, sigui per adhesió o per oposició. Així, **gairebé el 90% del professorat es mostra molt o bastant en contra d'allargar el curs durant el mes de juliol, mentre que més del 95% dels i les docents es mostra molt o bastant d'acord de dissenyar un pla per a l'inici del curs vinent que minimitzi l'impacte del confinament sobre l'alumnat.** De fet, aquesta és una qüestió d'absolut consens amb independència de la titularitat, la composició social, l'etapa educativa o la situació d'innovació pedagògica del centre. En segon lloc, **tant l'impuls al seguiment virtual del curs per a no perdre aprenentatges –recordem que l'enquesta es va passar quan encara no es tenia certesa que durant el tercer trimestre es reprendria el curs escolar de forma virtual- com l'oferta d'activitats lúdico-educatives gratuïtes i voluntàries durant l'estiu compten amb un suport d'entre aproximadament el 70 i el 60% del professorat.** Finalment, **aprovar tot l'alumnat i reprendre el curs el setembre divideix el professorat gairebé per la meitat.** Un 45.9% es mostra molt o bastant d'acord mentre que el 55.1% restant s'hi mostra poc o gens d'acord.

Gràfic 45. Valoració docent sobre les propostes per a minimitzar els efectes del confinament sobre el desenvolupament escolar

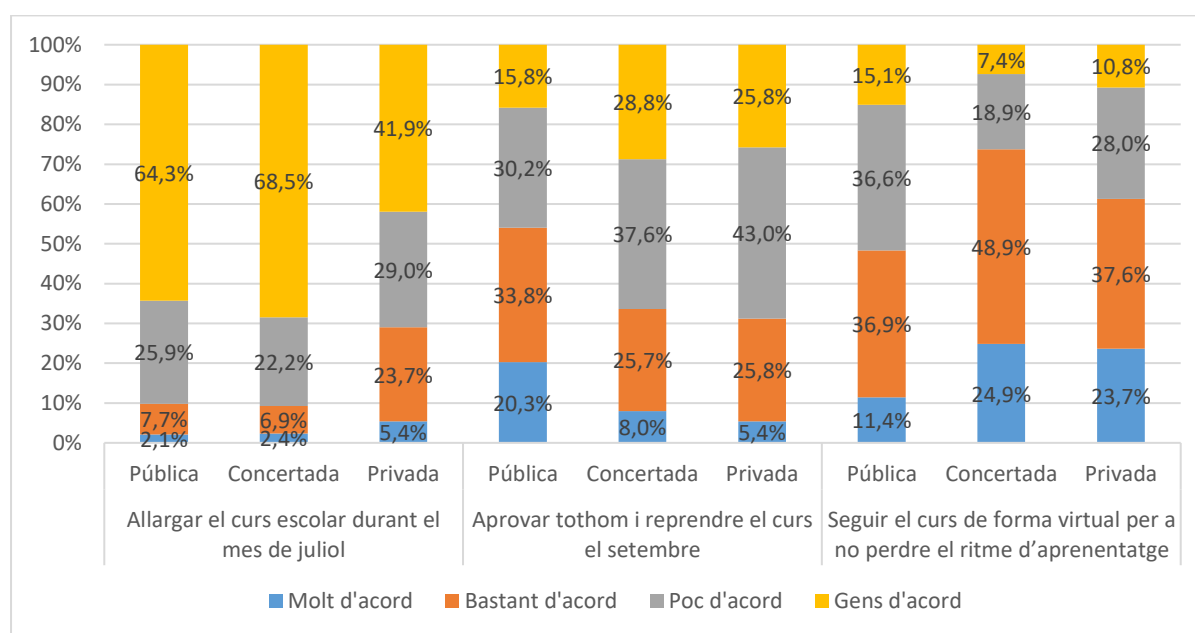

- **Tres de les 5 qüestions plantejades presenten diferències significatives en funció de la titularitat del centre on treballen els i les docents que han respost l'enquesta.**

En primer lloc, i de nou relacionat amb el perfil particular dels centres privats de la mostra que ja hem esmentat diverses vegades en informes anteriors, és destacable la diferència en les valoracions sobre la idoneïtat d'allargar el curs escolar durant el mes de juliol. Així, mentre que pels centres públics i concertats el grau d'acord amb aquesta mesura no arriba al 10%, en el cas dels centres privats se situa per sobre del 25%. En segon lloc, els centres públics mostren molt més acord amb la mesura de reprendre el curs al setembre després d'aprovar tothom (54.1%) que els concertats (32.7%) i els privats (31.2%). Finalment, als centres concertats la proposta de seguir el curs de forma virtual a partir del tercer trimestre genera molt més consens (73.8%) que als privats (61.3%) i als públics (48.3%). **Tal com hem posat de manifest en informes anteriors, en global, els centres concertats feien més ús de recursos tecnològics abans del confinament que els públics; així mateix, el capital tecnològic familiar es**

distribueix de forma àmpliament dispar entre centres, tant en funció de la seva titularitat com sobretot de la seva composició social. Aquestes diferències doncs, són clau per interpretar com es posicionen els centres respecte aquestes diferents mesures de política educativa.

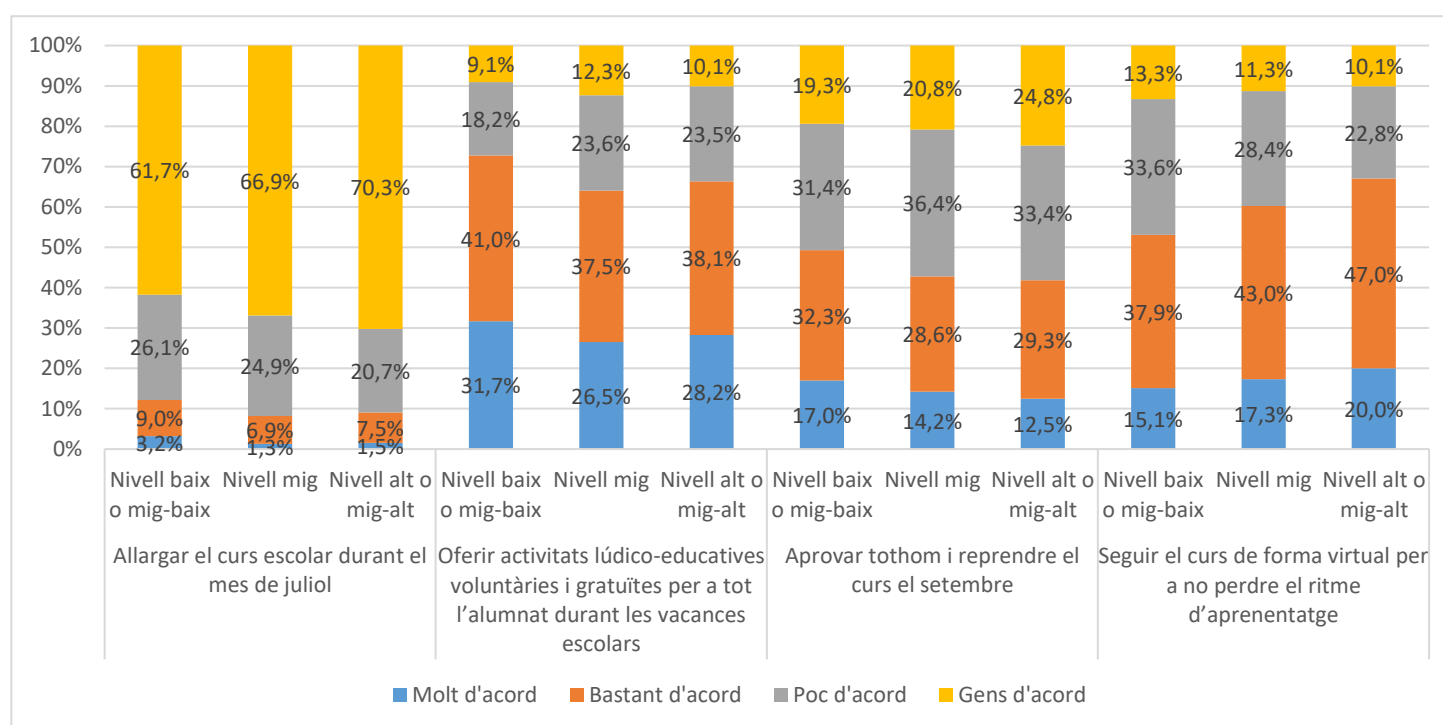
Gràfic 46. Valoració docent sobre les propostes per a minimitzar els efectes del confinament sobre el desenvolupament escolar, segons titularitat

- **En termes d'ESC de l'alumnat, 4 de les 5 qüestions plantejades mostren diferències rellevants.** En primer lloc, veiem que, a major ESC de l'alumnat, menor acord amb allargar el curs escolar durant el mes de juliol, malgrat aquesta mesura és, com hem vist, àmpliament rebutjada pel conjunt del professorat. En segon lloc, les diferències en els posicionaments dels docents de centres amb alumant d'ESC mig o mig alt i alt són molt petites quan mirem les propostes relacionades amb les activitats lúdico-educatives d'estiu i amb l'aprobat general i la represa al setembre. En aquest sentit, el 72,7% dels docents dels centres amb alumnat de menor ESC estan d'acord o molt d'acord amb aquestes activitats d'estiu mentre que aquest percentatge baixa fins el 64% i el 66,3% en els centres d'ESC mig o mig alt i alt, respectivament. Aprovar tothom i reprendre el curs el setembre genera acord entre el 49,3% dels centres amb alumant d'ESC mig baix o baix, i entre el 42,8% i el 41,8% dels centres d'ESC mig o mig alt i alt, respectivament.

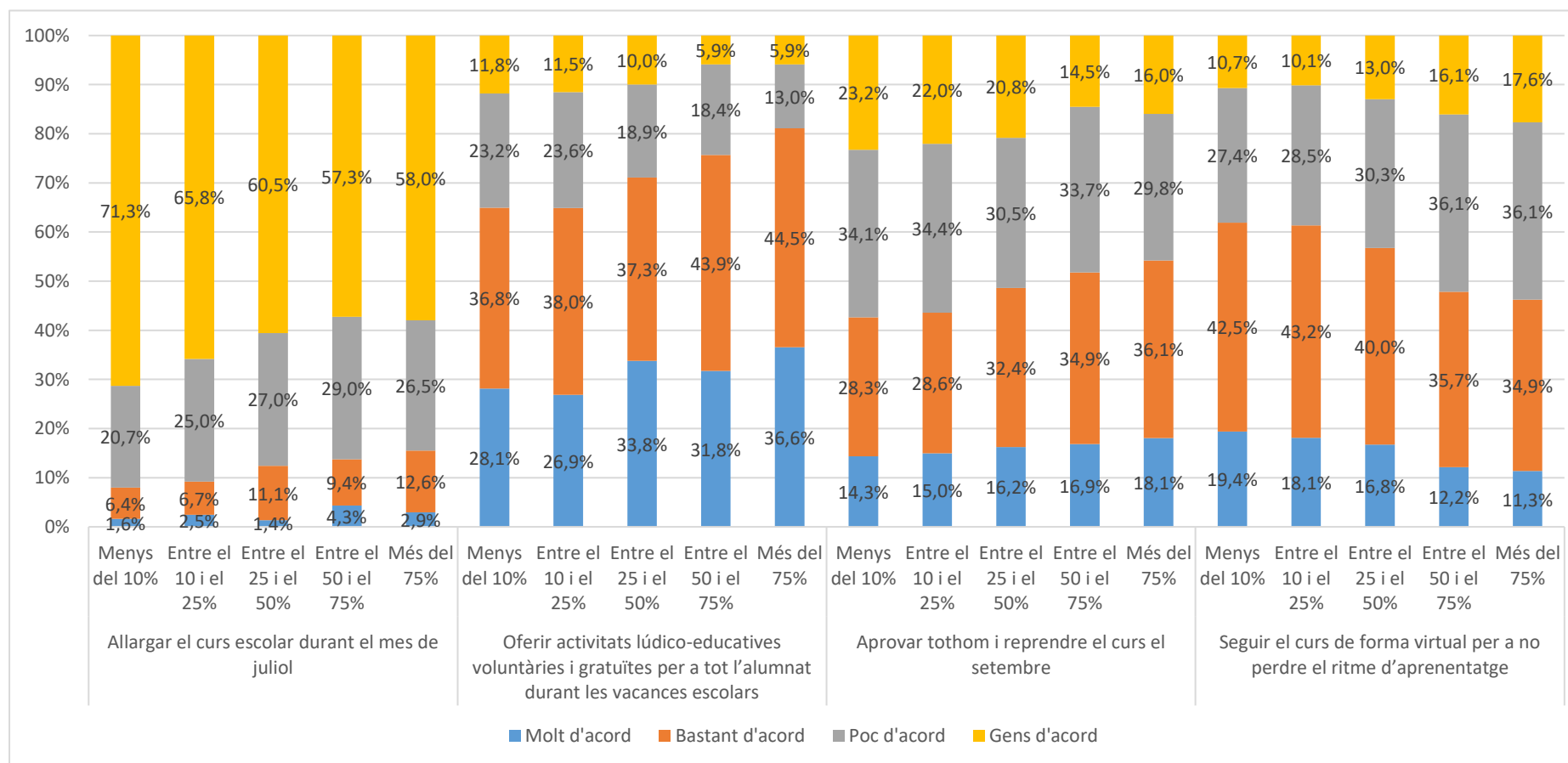
Finalment, el grau d'acord respecte la continuació del curs de forma virtual durant el tercer trimestre augmenta a mesura que ho fa l'ESC de l'alumnat. **Com ja hem anat veient en punts anteriors i en d'altres informes, la disponibilitat de recursos virtuals escolars i familiars és àmpliament desigual entre centres. Aquestes desigualtats poden contribuir a explicar el per què d'aquestes diferències en els posicionaments dels docents.**

Gràfic 47. Valoració docent sobre les propostes per a minimitzar els efectes del confinament sobre el desenvolupament escolar, segons ESC de l'alumnat

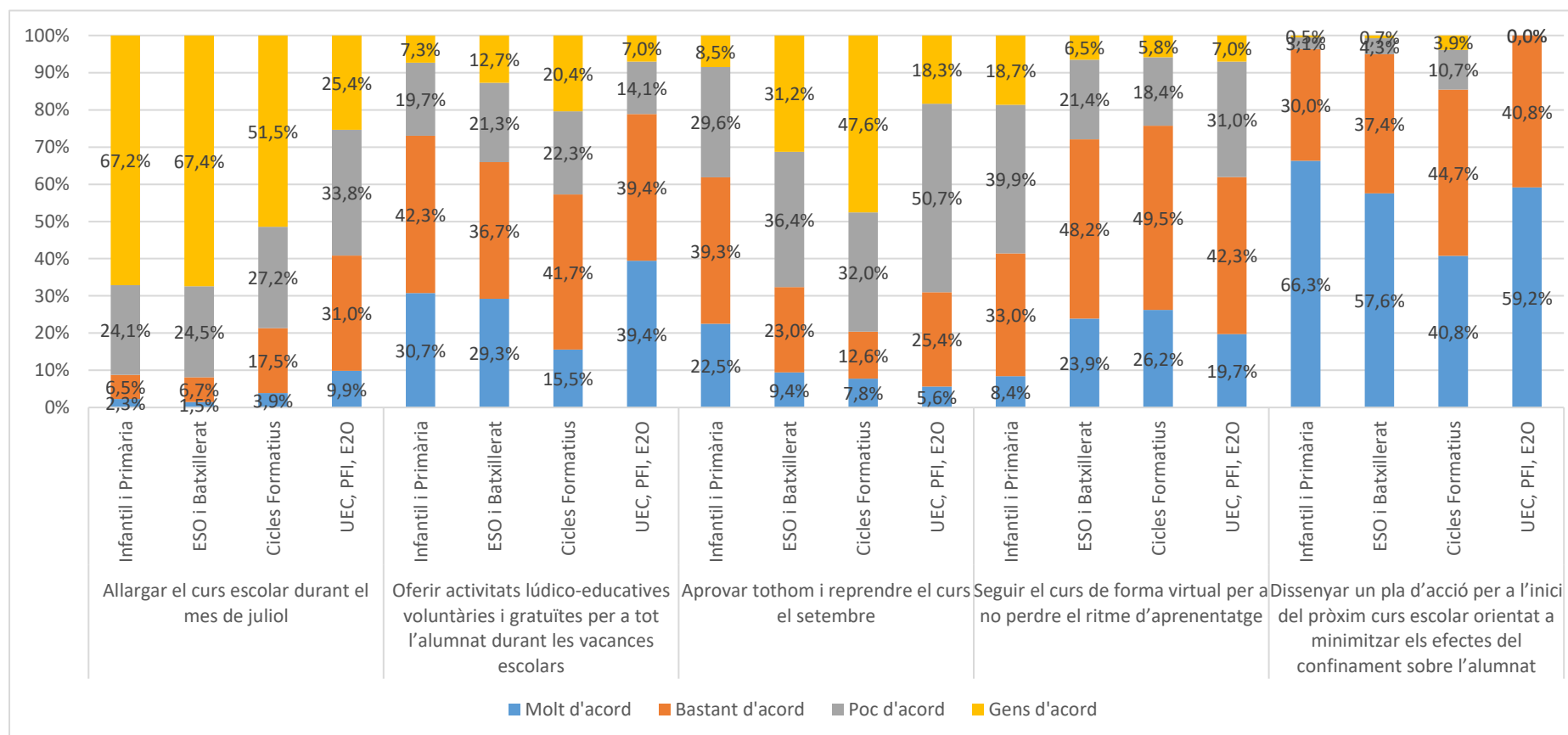
- Si ens fixem en la dinàmica de les respostes en funció del percentatge d'alumnat d'origen estranger escolaritzat als centres educatius podem detectar clarament la següent pauta: **les propostes orientades a facilitar la continuïtat educativa de l'alumnat a través de l'ampliació del curs escolar, a ampliar els recursos de suport educatiu disponible i a disminuir la probabilitat d'abandonament escolar reben més suport quant major el percentatge d'alumnat d'origen estranger escolaritzat als centres on treballen els docents que han respost el qüestionari.** En canvi, la proposta de continuar el curs de forma virtual perd suports a mesura que el percentatge d'aquest perfil d'alumnat als centres augmenta.

Gràfic 48. Valoració docent sobre les propostes per a minimitzar els efectes del confinament sobre el desenvolupament escolar, segons origen

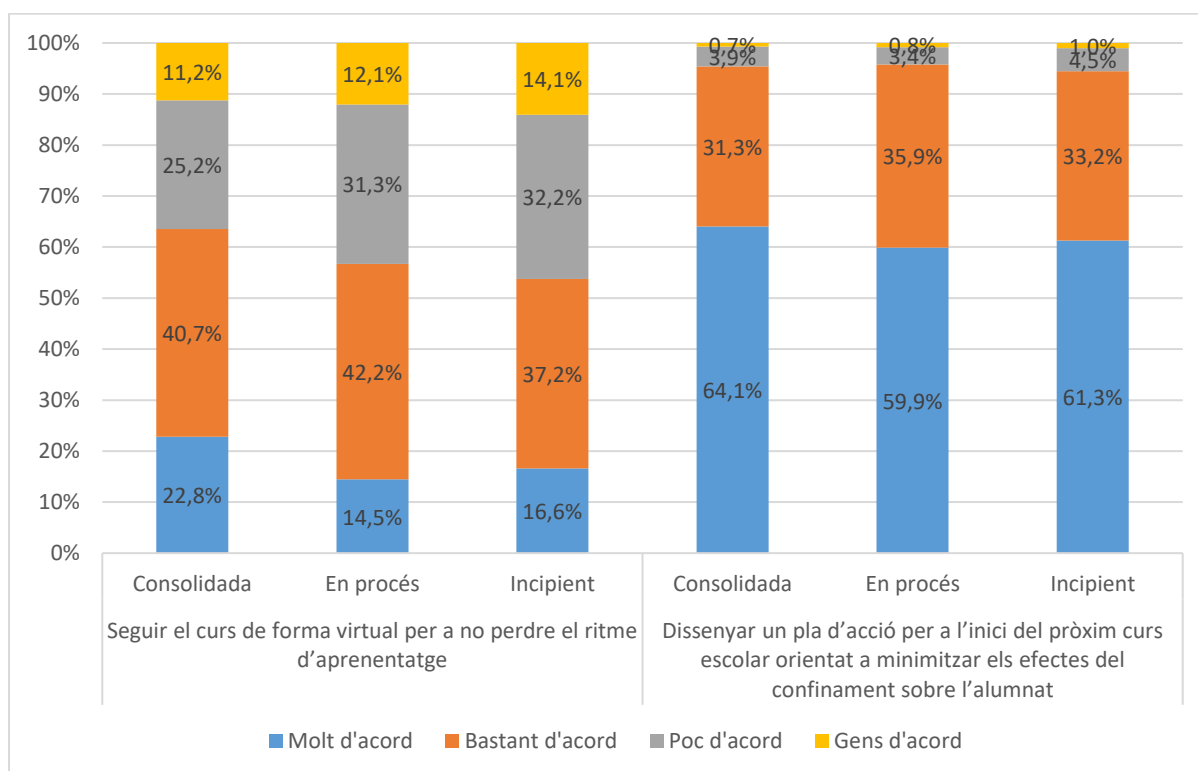
- L'etapa educativa marca clares diferències en el posicionament dels i les docents vers les diferents alternatives per fer front al període de tancament dels centres educatius disponibles al qüestionari.** En primer lloc, val a dir que, al contrari que en la resta d'encreuaments, l'etapa educativa mostra diferències rellevants en relació a la mesura de dissenyar un pla d'acció per a l'inici del pròxim curs. Així, tot i comptar amb un suport majoritari en totes les etapes, els i les docents que s'hi mostren molt d'acord superen el 66% en el cas d'Infantil i Primària, el 59% a les UECs, PFIs i E2O, i el 57% a ESO i Batxillerat. En canvi, se situen al voltant del 40% en el cas dels Cicles Formatius. En segon lloc, la proposta d'allargar el curs escolar al juliol compta amb el suport de més del 40% dels docents enquestats de UECs, PFIs i E2O. Aquest percentatge disminueix fins el 21.4% dels de Cicles Formatius i se situa entre el 8% i el 9% entre els i les docents d'ESO i Batxillerat i d'Educació Infantil i Primària. Al contrari, i de forma complementària, aprovar tothom i reprendre el curs el setembre compta amb menys suports entre els i les docents de Cicles Formatius (20.4%) que entre els de UEC, PFI i E2O (31%), ESO i Batxillerat (23.4%) i Infantil i Primària (61.8%). Les etapes d'educació secundària són més favorables a la continuació del curs de forma virtual durant el tercer trimestre (72.1% a ESO i Batxillerat; 75.7% a Cicles Formatius). L'etapa educativa més reticent a aquesta alternativa és la d'Infantil i Primària (41.4%). Finalment, les etapes de UEC, PFI i E2O, amb un 78.8% de suport, i d'Infantil i Primària (73%) són les més favorables a promoure activitats lúdico-educatives durant l'estiu. El percentatge de suport més baix a aquesta iniciativa el té el nivell de Cicles Formatius (57.2%). **En conjunt, com vèiem a l'Informe 4, les particularitats de cada etapa educativa, tant en termes d'organització com curriculars, poden contribuir a explicar part d'aquestes diferències. A tall d'exemple, és possible que en els Cicles Formatius i a les UECs, PFIs i E2O sigui més difícil o impossible reorganitzar el contingut per tal de "cobrir-lo" durant el curs següent, perquè l'alumnat acaba la titulació; en canvi, els i les docents en aquestes etapes es mostrarien més favorables (tot i no ser l'opinió majoritària) a buscar recursos per allargar el curs durant el mes de juliol.**

Gràfic 49. Valoració docent sobre les propostes per a minimitzar els efectes del confinament sobre el desenvolupament escolar, segons etapa educativa

- Finalment, com mostra el Gràfic 50, **la majoria de propostes no mostren diferències significatives en funció del grau d'innovació dels centres educatius on treballen els i les docents entrevistats.** Encara que petites, les úniques diferències les trobem respecte les propostes de seguir el curs de forma virtual i de dissenyar un pla d'acció de cara al curs vinent. En aquests dos casos, els suports a aquestes iniciatives s'incrementen quant major el grau d'innovació pedagògica dels centres.

Gràfic 50. Valoració docent sobre les propostes per a minimitzar els efectes del confinament sobre el desenvolupament escolar, segons grau d'innovació

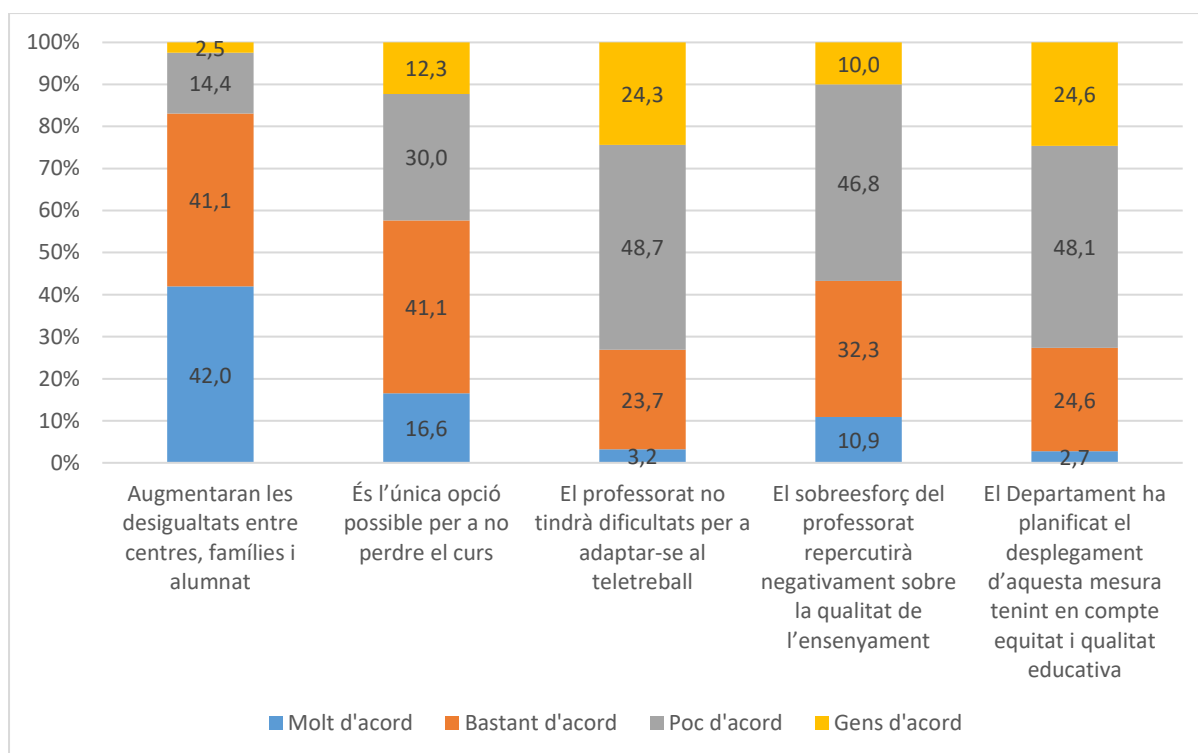

3.3. Posicionaments docents sobre la represa del curs al tercer trimestre

- Davant l'anunci del Departament d'Educació de represa del curs escolar de forma virtual a partir del 14 d'Abril la pauta de resposta general ens permet detectar algunes tendències. En primer lloc, **la aclaparadora majoria dels i les docents (83.1%) considera que la modalitat virtual tindrà un efecte amplificador de les desigualtats entre centres, alumnat i famílies.** Així mateix, 72.7% opina que

aquesta mesura s'ha pres sense considerar elements d'equitat ni de qualitat educativa. No obstant, més de la meitat dels enquestats (57.7%) considera que aquesta era l'única alternativa per a no perdre el curs. D'altra banda, un 56.8% dels i les docents opina que el sobre esforç docent que aquest canvi comportarà no repercutirà negativament en la qualitat de l'ensenyament malgrat que un 73% dels enquestats considera que el professorat enfrontarà dificultats d'adaptació al teletreball.

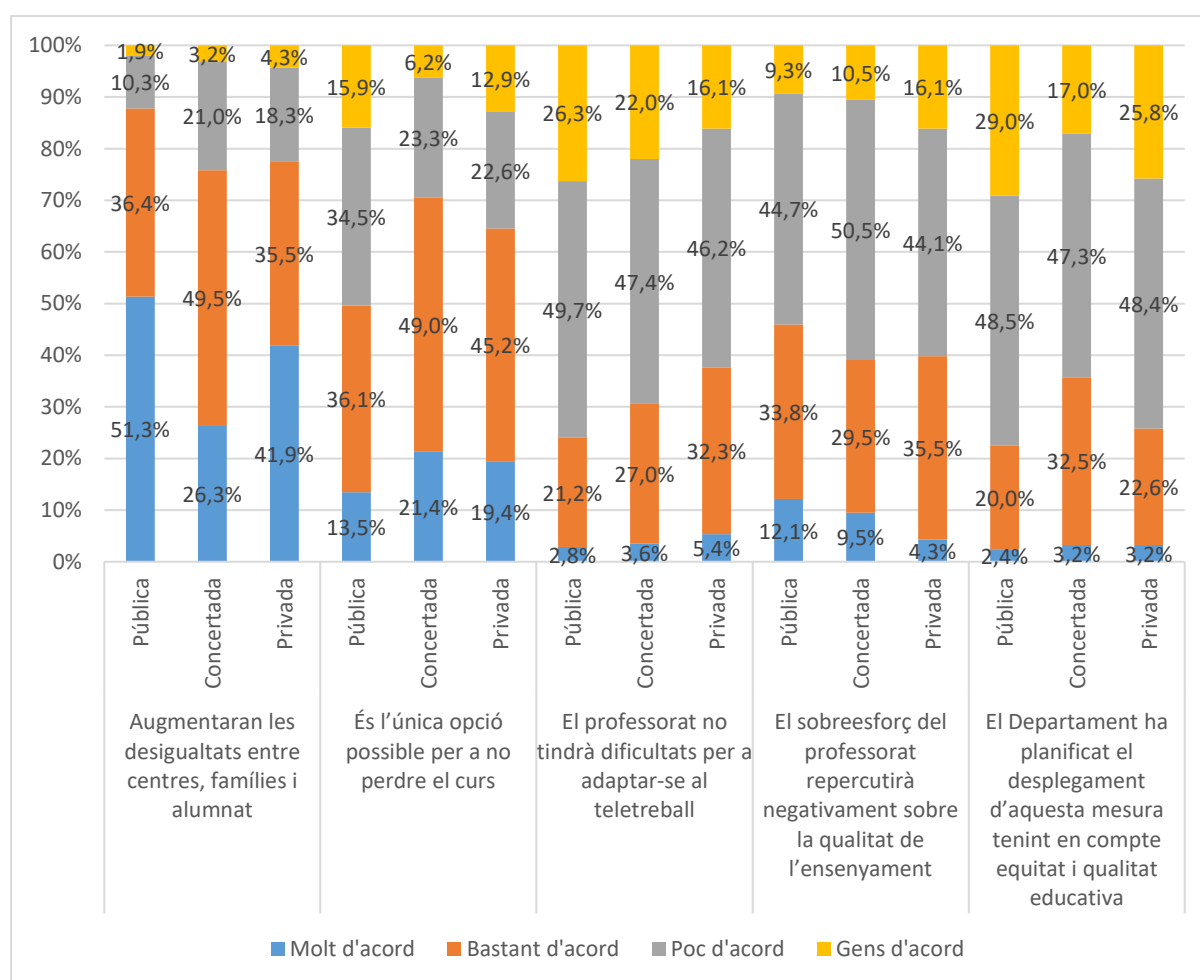
Gràfic 51. Posicionaments docents sobre l'efecte de la represa del curs de forma virtual

- **La titularitat dels centres marca diferències rellevants en les respostes dels i les docents.** Així, els docents de centres públics i privats consideren que l'impacte sobre les desigualtats serà major que els dels centres concertats (es mostren molt d'acord el 51.3%, el 41.9% i el 26.3% respectivament). Els docents dels centres concertats, però, consideren en major mesura que els altres que aquesta estratègia s'ha realitzat sense tenir compte criteris d'equitat i qualitat, mentre que els dels centres públics són més crítics pel que fa a l'existència d'alternatives possibles a la virtualització del tercer trimestre. També és aquest sector el que opina que el sobre esforç del professorat repercutirà de forma

negativa en la qualitat de l'ensenyament, i les distàncies més rellevants en aquest aspecte es donen entre el sector públic (45.9%) i el privat (39.8%). Finalment, els docents del sector privat consideren que no tindran dificultats per adaptar-se al teletreball (37.7%) en major mesura que els del sector concertat (30.6%) i els del públic (24%).

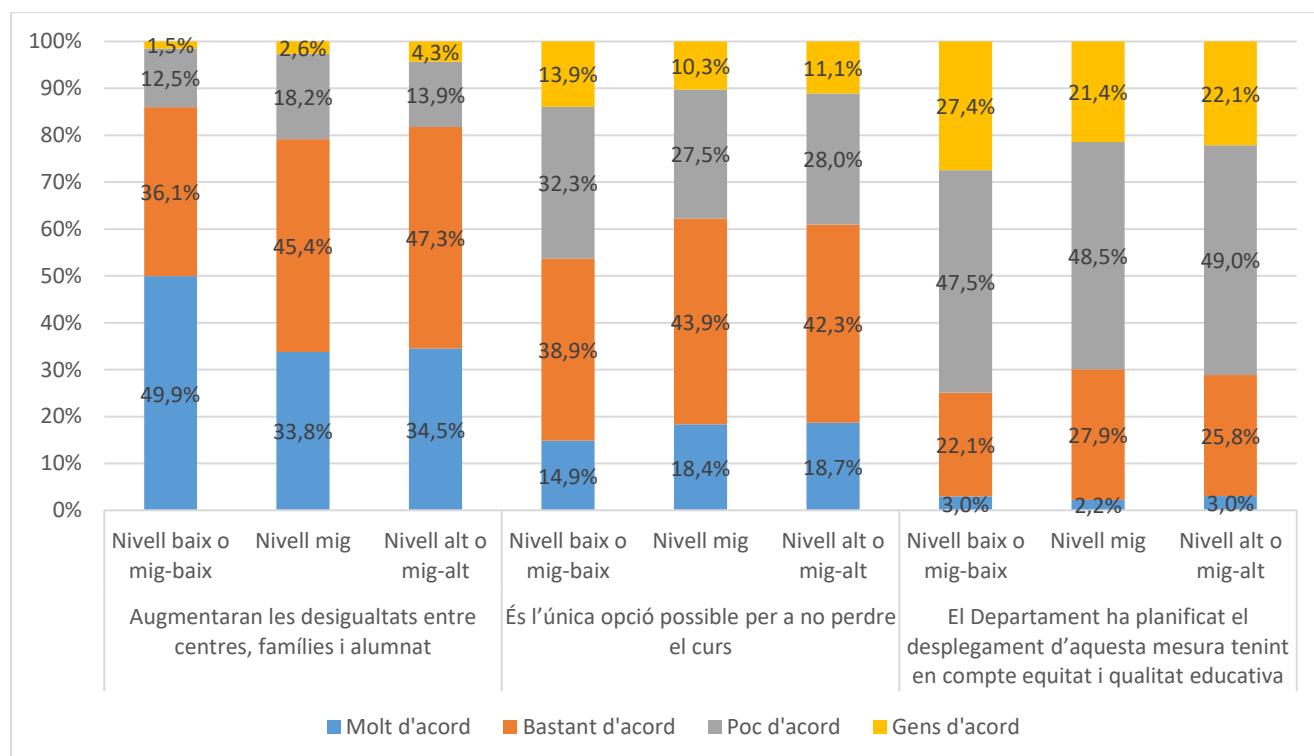
Gràfic 52. Posicionaments docents sobre l'efecte de la represa del curs de forma virtual, segons titularitat

- Les qüestions que fan referència a elements propis del professorat i la seva tasca docent no mostren diferències en funció de l'ESC de l'alumnat dels centres. En canvi, les valoracions globals sobre els impactes de la virtualització del curs i sobre el marge de maniobra i els criteris de l'administració educativa si que ho fan. Els docents de centres amb alumnat d'ESC baix o mig baix mostren major

preocupació pels efectes que tindrà aquesta mesura sobre les desigualtats entre centres, alumnat i famílies que els dels altres centres. De fet, gairebé un 50% estan molt d'acord amb l'afirmació que la mesura farà augmentar aquestes desigualtats mentre que als altres dos grups de centres aquesta resposta compta amb un percentatge al voltant de 15 punts més baix. Aquest grup de docents és també el que considera en major mesura que el Departament d'Educació no ha tingut en compte criteris d'equitat i qualitat a l'hora de prendre aquesta decisió. De forma complementària, els docents de centres amb alumnat d'ESC mig i mig alt o alt opina en major mesura que els de centres amb alumnat d'ESC mig baix o baix que aquesta era l'única opció possible per tal de no perdre el curs.

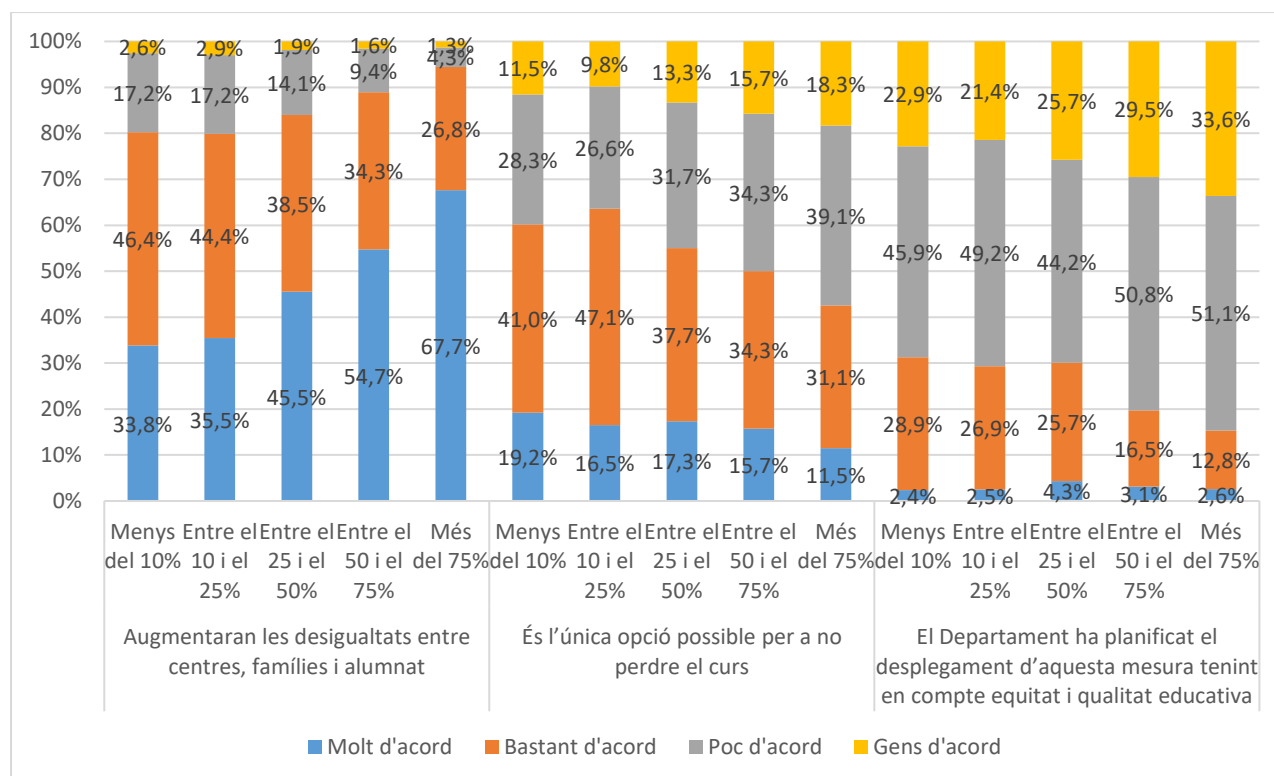
Gràfic 53. Posicionaments docents sobre l'efecte de la represa del curs de forma virtual, segons ESC de l'alumnat

- Tal i com hem vist en el punt anterior, les qüestions relatives a la tasca docent i als elements propis del professorat no són rellevants si analitzem les respostes en funció del percentatge d'alumnat d'origen estranger que escolaritzen els centres on treballen els i les docents enquestats. En relació a les altres tres qüestions,

s'observa una pauta similar a l'observada en termes d'ESC de l'alumnat. Així, a major percentatge d'alumnat d'origen estranger, major percepció per part del professorat de que la virtualització farà augmentar les desigualtats entre centres, famílies i alumant. I al contrari, a menor percentatge d'alumnat d'origen estranger, major acord amb que el Departament d'Educació ha planificat el desplegament de la mesura tenint en compte criteris d'equitat i qualitat i que, en qualsevol cas, ho ha fet perquè no tenia alternatives si no volia donar el curs per perdut.

Gràfic 54. Posicionaments docents sobre l'efecte de la represa del curs de forma virtual, segons origen de l'alumnat

- Si ens fixem en les diferències entre les respostes en funció de l'etapa educativa observem, en primer lloc, que els centres d'Educació Infantil i Primària i les UEC, PFI i E2O mostren major preocupació per l'efecte que la mesura tindrà sobre les desigualtats. En consonància, són les etapes que consideren que el Departament d'Educació ha tingut menys en compte criteris d'equitat i qualitat en el desplegament d'aquesta estratègia i que opinen que hi havia marge de maniobra per optar per alguna altra alternativa sense

perdre el curs. D'altra banda, els i les docents d'Infantil i Primària consideren que tindran majors dificultats per adaptar-se al teletreball que els docents de les altres etapes educatives.

Gràfic 55. Posicionaments docents sobre l'efecte de la represa del curs de forma virtual, segons etapa educativa

